Barok Sanat
Güzelsanatlar Kurs Merkezi

KLASİK GİTAR METODU

BAŞLANGIÇ SEVİYESİ

ÖNSÖZ

Bu metod klasik, akustik, elektro gitar eğitiminde temel olması amacı ile hazırlanmıştır Ali ÇELEBİ 'nin arşivinden ve Barok Sanat Güzel Sanatlar kursunda gitar derslerinde kullanmış olduğumuz nota, akor, tablature ve benzeri dokümanlardan faydalanılmıştır. Gitar eğitimi konusunda birçok kitap olmasına rağmen birçoğunun eksik bazılarının çok akademik ve öğrenciler tarafından anlaşılmasının zor olması, bizi daha anlaşılır, içerisinde öğrencileri motive edecek güncel şarkıların ve örneklerin bulunduğu bir derleme hazırlamaya itmiştir.

Bilindiği üzere gitar ilk etapta diğer enstrümanlara göre öğrenilmesi daha kolay ama uzmanlaşması zor bir enstrümandır, Klasik Akustik ve Elektro gitar temelini oluşturacak bilgi ve egzersizleri Bu kitapta toplamaya çalıştık. Kitapta İşlenen konu dizilişinin daha önce kursumuz tarafından kullanılmış olmasının bir artı olduğunu düşünüyoruz. İleri düzey öğrencilerimiz için armoni, akor ve gitar tekniklerinin bulunduğu 2. bir derleme hazırlamayı da düşünüyoruz, gerektiğinde bu kitaptan da faydalanabileceksiniz.

Bu derlemeyi oluşturmamızda emeği geçen tüm eğitmen ve çalışma arkadaşlarımıza teşekkür eder, böyle bir kitabı öğrencilerimize sunmamızda bize yardımcı oldukları Ali ÇELEBİ 'ye ayrıca şükranlarımızı sunarız.

Barok Sanat
Güzelsanatlar Kurs Merkezi

BÖLÜM I

GİRİŞ

Gitar 20. Yüzyıl boyunca kendini dünyanın en popüler müzik enstrümanı olarak kabul ettirmiştir. Standart gitar 6 telli bir enstrümandır. Zaman içinde değişik soundlar ve farklı müzik türleri için çok sayıda gitar türleri üretilmiştir.

Klasik Gitar

Tarihçesi, türdeşleri ile ele alındığında 16. Yüzyıla hatta öncesine uzanan klasik gitar, İspanyol Flamenco tarzının esas enstrümanı olarak 19. Yüzyıldan itibaren yaygınlaşmış ve bugünkü şekline kavuşturulmuştur. Modern gitar türlerinin tamamının atasıdır. Ağaç gövde ve ses deliği; ayrıca alt üç telinin naylon türevi olması tipik özelliklerindendir.

Akustik Gitar

Gövdesinin (kasa) ve ses deliğinin klasik gitara göre daha genişçe olması; tüm tellerin çelik veya türevi olması esas farklılıklarıdır. Amerikan Folk Müziği (Country-Blues) soundu için geliştirilmiş, özgün tınısı ile tüm dünyada gitar müziği içinde yerini almıştır. Daha çok Rock (özellikle slow-rock), Blues ve Folk müziğe yatkın bir soundu vardır.

Elektrik (Elektro) Gitar

Standart gitar üzerinde yapılan değişikliklerle biçimini bulan modern bir enstrümandır. Gitarın gövdesine, ses deliğinin bulunması gereken yere konulan manyetik (mikrofon vazifesi gören elektro-mıknatıs) ler sayesinde tel titreşimleri amplifikatöre gönderilir. Özellikle yüksek sesli ve güçlü bir sound için geliştirilmiş, mikrofona ihtiyaç duymaksızın daha geniş alana sesi yaymak üzere biçimlendirilmiştir.

Les Paul, Leo Fender gibi tasarım ustaları sayesinde 1940' lardan beri üretilmekle birlikte Rock'n Roll ile hayat bulan elektro gitar faktörü, daha sonraları da Jimi Hendrix, Frank Zappa gibi gitarist öncüler tarafından yapısal değişikliklere ve efekt zenginliğine kavuşturlulmaya başlanmıştır.

Bugün elektro gitar ve efekt soundları tam bir "ses mühendisliğisahası açmıştır. Sınırsız ses varyasyonları performansçıya geniş bir yelpaze sunmaktadır.

Müziğin her köşesinde kendine yer bulan elektro gitar, özellikle rock, blues ve jazz dan dünya müziğine ulaşan çizgide cazip bir enstrümandır. Akustik ve Klasik gitarların yapısı değiştirlmeden " elektrik " hale getirilenleri olduğu gibi, standart masif gövdeli bir elektro gitar: ses deliği bulunmayan, yekpare ve görece ince kasalı, tüm telleri çelik veya metal türevi olan bir çalgıdır.

Nasıl Bir Gitar Almalıyız ?

Nasıl bir gitar almaya karar vereden önce ne tarz müzik yapacağımıza karar vermemiz gerekiyor.

Çeşitli amaca hitabeden gitarlar var. Klasik, akustik, elektro, bas, elektro akustik, elektro klasik vb. gitarlar bunların başlıcaları.

Klasik gitarlar naylon telli olup, klasik parçalar çalmak içindir, Flamenko ve İspanyol tarzındaki parçalarda klasik gitarla çalınabilir.Çelik telli gitarlara nazaran daha mat bir sesi vardır(akustik gitarlara nazaran). Akustik gitarlar metal telli olduğu için biraz daha parlak sesleri vardır, Haluk Levent, Yaşar, Kıraç gibi müzisyenlerin parçalarını çalacağım diyorsanız akustik gitar daha ideal, ama çelik telli gitarlar biraz daha rahatsız olduğu için, ilk olarak gitara başlıyorsak akustik gitar yerine klasik gitarı da tercih edebilirsiniz. Ama Hedefiniz rock sounda sahip parçalarsa ve ileride elektro gitara geçip soloda atmak istiyorsanız, akustik bir gitarla başlamanız size daha çok keyif verecektir.

Hangi gitarı ne kadara almalıyız konusuna gelince , tarımızı belirledikten sonra, bütçemize uygun daha kaliteli ve güzel bir gitarla başlamayı tercih etmeliyiz.

Gitara Başlama Yaşı Nedir ?

Bu hep sorulan bir soru... Ama moralinizi bozmayacağım. Gitara 7 sinden 70 ine her yaşta başlanabilir, ama 9-10 yaşlarında başlamak daha idealdir.Yaş ilerledikçe gitar öğrenilemez mi , tabi ki öğrenilebilir, sadece bir yaştan sonra refleksler biraz yavaşlıyor, buda başlangıçta biraz zorlanmamıza neden olabilir. Ama en önemlisi azim ve çalışmak. Gitar çalmanın yetenekle ilgisi olmadığını düşünüyorum, yetenek sadece öğrenme süresini kısaltıyor. Gitar bir alışkanlık. Bu işi başarabilmek için tek yapmamız gereken çalışmak.

Hayalinizdekileri notalara döküp gitarla çalmak, işte işin yetenek kısmı burada başlıyor.

Solaklar Gitarı Nasıl Çalmalı ?

Bir çoğumuzun gördüğü üzere birçok solak, gitar çalmak için gitarı ters tutup tellerin yerini değiştirerek gitar çalmaktadırlar.Ama gitar çalmak için solak olmak yada sağlak olmak bir şey değiştirmez. Solaksanız gitarı sağlakların tuttuğu şekilde çalabilirsiniz. Gitar çalmak bir alışkanlıktır. Sol ve sağ kavramı yoktur. Eğer solaksanız ve gitarı ters tutup çalıyorsanız ileride Elektroya geçtiğinizde solak gitar bulmanız problem olabilir. Eğer gitara yeni başlayacaksanız gitarı normal tutup çalmanızı öneririm. Ama bir miktar yol kat ettiyseniz ters çevirip çalmanız size çok zor gelecektir.

Gitar Alınırken Dikkat Edilecek Hususlar

Elbette öncelikle sesinden hoşlanacağınız bir enstrüman seçmelisiniz. Sesini duymadan müzik aleti satın almak büyük bir hatadır. Aynı marka iki enstrüman arasında dahi ses farklılığı olacaktır.

Yapısal olarak iyi bir gitarın, ağacı-malzemesi-işçiliği iyi olmalıdır. İyi bir klasik gitarın Telleri klavyesinden çok uzak olmamalı, perdelere rahatlıkla basılabilmeli, En ince perdelerine kadar net bir tını vermeli ve parazitli ya da cızırtılı sesler olmamalı. Perdeler olması gereken sesi vermeli (koması bozuk olmamalı), Perdeleri ayıran demirler (Fredler) sarı değil beyaz olmalı, klavyesi ağaç olmalı, Burgu ve diğer aksamları düzgün ve verimli çalışmalıdır.

NOTA BİLGİSİ

Notaları hepimiz biliyoruz. Bunlar sırası ile;

Do – Re – Mi – Fa – Sol – La – Si 'dir.

Dizi (Gam-Makam-Mod):

Notaların belirli bir düzende sıralanmasına dizi (gam) denir.

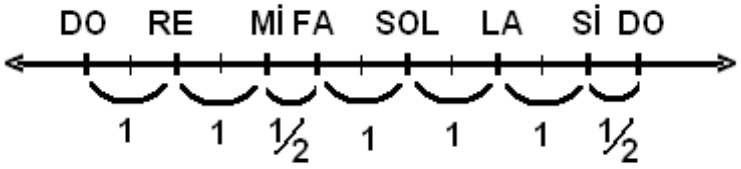
Do Majör Gam:

Sırası ile hiç değiştirici işaret (diyez yada bemol) almadan notaların Do sesinden başlayarak

Do-Re-Mi-Fa-Sol-La-Si-Do

şeklinde arka arkaya dizilmesiyle oluşan diziye Do majör gam denir.

Do 'dan başlayarak notaları bir nota doğrusu üzerinde gösterebiliriz.

Şekilde görüldüğü gibi bazı notaların arası ½ ses bazı notaların arası tam sestir. Gitarda yan yana olan iki perde arası yarım (½) sestir. Batı müziğinde kullanılan en dar standart ses aralığı da budur.

Arası tam olan 2 nota arasında bir nota daha vardır, ama yarım aralık olan notaların arasında ses olmayıp bitişiktir. Arasında ses olmayan notalar Mi-Fa ve Si-Do dur (i ile biten notaların arasında başka bir ses yoktur)

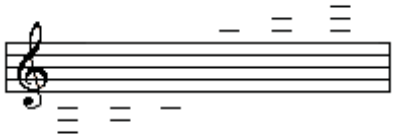
Notaların Yazımı;

Notaları yazmak için Dizek (Porte) kullanılmaktadır. Notalar dizek üzerine yerleştirilirken bir çizgi üzerine bir boşluğa denk gelecek şekilde yazılırlar.

Porte ve İlave Çizgisi:

Beş paralel düz çizgi ve dört eşit aralıktan oluşan şekildir. Notalar bu şekle sığmadığı zaman ilave çizgiler kullanılır.

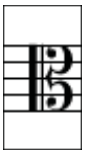
Anahtarlar (Açkılar):

Portenin sol baş tarafına konulur ve konulduğu çizgiye kendi adını verir. İnce notaları yazmak için Sol anahtarı, orta sesleri yazmak için Do anahtarı, kalın sesleri yazmak için Fa anahtarı kullanılır. Gitar ince sesli bir enstrüman olduğu için Sol anahtarını kullanacağız (Bas gitar hariç. Bas gitar Kalın sesli olduğu için Fa anahtarı kullanılır)

Sol anahtarı

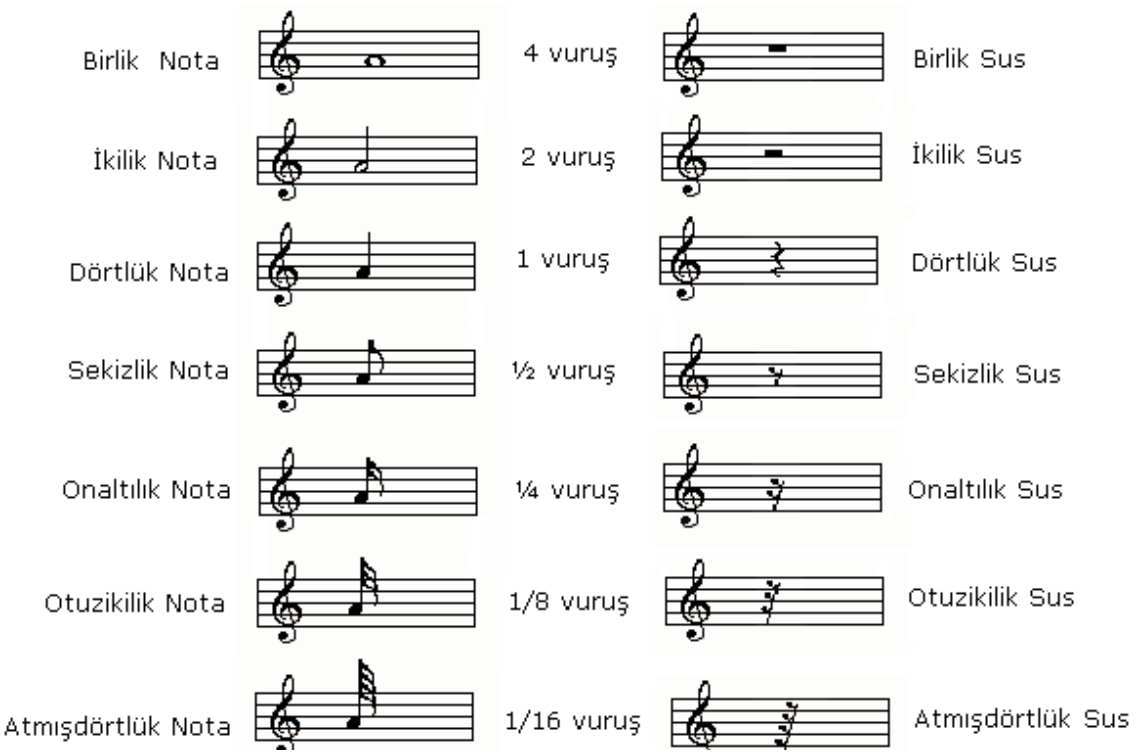
Do anahtarı

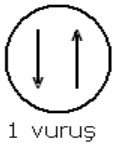
Fa anahtarı

Nota ve Eslerin (Sus) Değerleri:

Not: 1 vuruş, elimizi aşağıya doğru vurup kaldırdığımızda geçen süredir.

Değiştirici işaretler:

Önüne geldiği notanın ses yüksekliğini değiştiren işaretlerdir. Notanın sol tarafına konur ve ölçü içindeki aynı ismi taşıyan notaları etkiler.

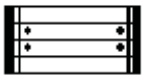
♯ **Diyez :** Önüne geldiği notayı yarım ses inceltir.

♭ **Bemol :** Önüne geldiği notayı yarım ses kalınlaştırır.

♮ **Naturel :** Değişime uğramış notayı normal hale getirir.

Tekrar işaretleri:

Röpriz: Genellikle başa dönüleceğini veya 2. defa görüldüğü yerden 1. defa görüldüğü yere dönüleceğini anlatır.

veya aşağıdaki gibi kullanılır.

Ölçü tekrar işareti: Bir ölçüdeki notalar tekrar edileceği zaman kullanılır.

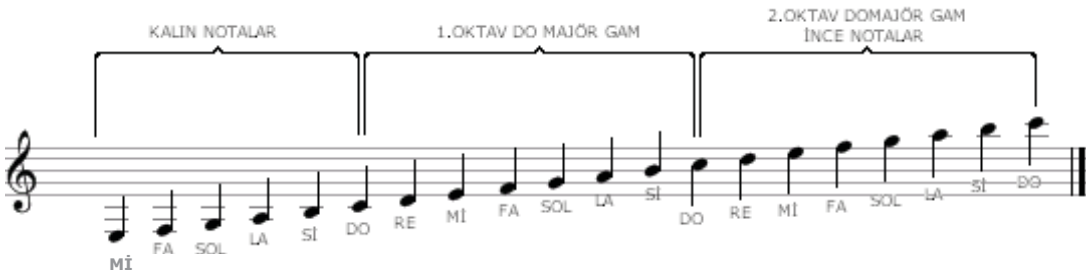
aşağıdaki gibi kullanılır.

Senyö: (𝄋) Bir müzik eserinde 2. defa konulduğu yerden, birinci defa konulduğu yere dönüleceğini ve son yazılan yerde bitirileceğini belirtir.

Dizekte Notaların Yerleri

Sol anahtarı kullanıldığında notaların yerleri aşağıdaki gibidir;

GİTAR NEDİR:

Gitarın kökeninin ne kadar eskiye dayandığı konusunda birçok varsayım var, Ankara'daki Anadolu Medeniyetleri Müzesi'nde bulunan Hitit'lere ait bir kabartmada ve bunun yanı sıra, Asur'lara ait kabartmalarda da gitara benzeyen telli çalgıların varlığı bir gerçek. Avrupa'ya geliş öyküsünde ise İran ve Arap adlarına rastlıyoruz. Önce İran yoluyla Arap dünyasına, Arapların İspanya'yı fethiyle de Avrupa'ya geçtiği yaygın bir saptama. Mağrip ve Latin gitarları 12. yüzyılda görülür. 15. yüzyılda ise lavtaya doğru gelişerek "Mandola" ya da "Mandora" adını alır. Günümüz gitarının ana çizgilerinin oluştuğu bu yüzyılda Latin gitarı, mızraplı Vihuela olur. Flemenk Vihuela'sı ise Avrupa Lavtası'ndan başka bir şey değildir.

Tarihte somut olarak ilk kez, 14. yüzyılda, şekli fazla tanımlanmasada Guitern diye bir sazdan bahsedilir. El Vihuelası olarak 13. yüzyıldan beri tanınan bu çalgı, 1500'lerin sonuna doğru, bugünkü gitarın doğmasındaki ilk ipuçlarını verir.

Ingiltere Kraliçesi I. Elisabeth, sarayında ve çevresinde daima müzikçilere yer vermesiyle tanınır. İspanya Kralı Şarlken'in oğlu II. Philiph, 1554'de İngiltere Kralı VIII. Henry'nin kızı olan, İngiltere ve İrlanda Kraliçesi Mary Tudor'la evlenir. Bu çağda Lavtalir müziğinin en güzel örnekleri verilir.

John Dowland (1562 – 1626) zamanının en büyük lavtacısıdır.

Gitar müziği, 16. yüzyıldan 18. yüzyıla kadar ya Tabulatur (ses perdeleri yerine parmak pozisyonlarını gösteren nota yazım sistemi) biçiminde ya da alfabetik akor simgeleri sistemiyle yazılıyordu. 1586 yılında çıkarılan ilk gitar metodu "İspanyol Gitarı" olarak adlandırılan beş çift telli çalgı içindir. Daha onceki gitarlar dört, Vihuela ise altı çift tellidir. Vihuela'dan sonra Barok Gitar devri yaşayan beş çift; günümüzde kullanılan klasik gitarlar ise tek altı tellidir ve bunun 18. yüzyıldan bu yana böyle olduğu Fernando Sor'un altı telli Romantik Gitar kullanmasıyla somutlanır. 17. ve 18. yüzyıllarda İtalya ve Fransa'da gitar metodlarına rastlanır. 18. yüzyılın sonunda IV. Şarl'ın himayesinde birçok gitarist yetişir. Gelmiş geçmiş en büyük gitar ustalarından birinin Niccolo Paganini olduğu söylenir. Bu çalgıyı kemanı kadar ustalıkla çalmasının yanı sıra, eserlerini bestelerken dizinin üzerinden hiç eksik etmediğinden söz edilir.

Bu arada Shubert, Berlioz, Diabelli, Gragnani, Carulli, Carcassi, Coste gibi bestecilerin ilgisini çeken gitar, onların dab u çalgı için eserler yazmasına neden olmuştur. 1778 – 1830 yılları arasında yaşayan Fernando Sor ise aynı dönemde İspanya'da yetişen en önemli gitar ustasıdır. Fernando Sor'un, öğrencisi olarak pek çok guitarist yetiştirmesinin yanı sıra, yazdığı sonatlar, varyasyonlar, fanteziler ve etütleri bugün bile birçok gitaristin dağarcığının baş köşesinde yer alır. Besteci, gitarı altı telli yaparak bugünkü gitarın temelini atar. İspanya'da, Sor'dan sonra Dionisia Aguada gibi bir gitar ustası yetişir. Daha sonra yine aynı dönemde İtalya'da özellikle Beethoven'ın hayranlığını kazanan Mauro Giuliani (1781-1828) ismine rastlarız.

19. yüzyılda gitarda, sesin artmasını sağlayan değişiklikler yapıldı. Gövdesi genişletildi, derinliği azaltıldı, göğüs kapağı iyice inceltildi. Gövdenin içine göğüs kapağını desteklemek için konan enine çıtaların yerini, ses deliğinin altına yelpaze gibi açılan ışınsal çıtalar aldı. Eskiden ahşap bir takozun içine saplanan sapı, tellerin germesine karşın ek bir dayanak oluşturacak gibi, gövdenin içine doğru biraz giren bir pabuç ya da çıkma kol biçimine getirilerek arkaya tutkallandı.

19. yüzyıl boyunca İspanya'da birçok usta gitarist yetişir. Bunlar arasında Sor, Cano, Huartas, Tostado, Aquado, Fossa başlıca isimlerdir. Yüzyılın ikinci yarısında çağdaş gitar ekolünün kurucusu olarak nitelenen, Bach, ve Beethoven'ın eserlerinden gitar için yaptığı düzenlemelerle tanınan Valenciya'lı gitarist-besteci Francisco Tarrega adına rastlarız. Andres Segovia, Emilio Pujol, Miguel Llobet, Regino Sainz de la Maza, Alirio Diaz ve Narciso Yepes O'nu izlerler. İngiltere'de ise, Julian Bream ve John Williams gibi gitaristler de aynı paralleled devam ederler. Alirio Diaz'ın önerisi üzerine Andres Segovia'nın gitarda ilk kez naylon tel kullanmasının yanı sıra en önemli misyonu; o yıllarda daha çok Amerika'da folk müzik, Avrupa'da ise türkü eşlikçisi olarak görülen gitarı, Klasik Gitar olarak tüm dünyaya tanıtmaktır. Ayrıca üstün virtüözitesiyle de çalgısını sevdiren ve geliştiren bir sanatçıdır. Segovia 'nın öğrencisi olan Alirio Diaz (1923) ise ünlü bir yorumcu olarak bütün dünyaya adını duyururken, özellikle Türkiye'de verdiği konserlerle ülkemizde gitarın tanıınmasında büyük katkıda bulunmuş, halen de bu katkısını bütün dünyada olduğu gibi Türkiye'de de sürdürmektedir.

Andres Segoiva gitarı, konser salonlarına sokarak Amerka'dan Arjantin'e ve Uruguay'a kadar uzanan turneleriyle hem enstrümana hem de solistlere büyük saygınlık kazandırırken, gitarı 20. yüzyılda evrenselliğe ulaştırdı.

Segovia, Tarrega, Llobet, Pujol, Anido, Prat, Diaz, Bream, Williams gibi sanatçıların ünlü ve büyük eserleri gitar için düzenleyerek dağarı genişletme çabalarına artık Castenuovo Tedesco, Roussel, Mompou, Villa-Lobos, Ohana, Britten, Henze, Torroba, Rodrigo, Hallfter, Berio, Turina, Falla, Takemitsu, Ponce, Bennett, Berkeley, Walton, Martin, Davies, Tippett, Dodgson, Arnold, Brindle, Lauro, Poulene v.b. gibi özgür eserler yazan besteciler eklenir.

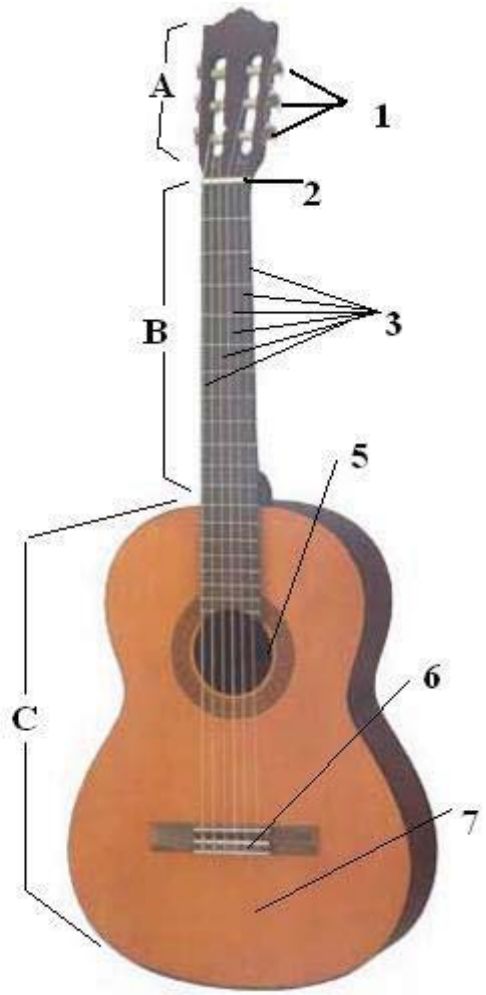
Gitarın kapasitesi zamanla zorlanırken yeni olanakları halen keşfedilmektedir. Gitarın sınırları yalnızca özgün besteler yaparal ya da yapım teknikleriyle zorlanmaz. Bir çok eserin gitara uyarlanması çağdaş besteciler için de bir gereksinim olur.

Eserlerin gitara uyarlanması bazı besteciler tarafından önyargıyla karşılanır. Oysa eserler, gitarda özelliklerini yitirmiyorlar, aksine daha iyi seslendiriliyorlar. Sonunda gitar, tüm önyargıları yıkar. Bugün gitar çağlar öncesinde başlayan yolculuğunu sürdürüyor ve dünyanın bir çok ülkesinde altın çağını yaşıyor…

BÖLÜM II

Öncelikle gitara başlamadan, nota bilgisi hakkında bir miktar bilgi edinmemiz başlangıçta bu işi kavrayabilmemiz ve ilerletebilmemiz açısından çok önemli. Bu nedenle basit düzeyde nota ve müzik bilgisi bu kitapta yer alacak, daha detaylı bilgi için diğer kitaplarımız (*Temel Müzik Eğitimi 1-2*) size yeterli olacaktır. Gitara başlamadan önce gitar hakkında da temel bilgilere ihtiyacımız olacak.

Aşağıdaki gitarın aksamları detaylı olarak gösterilmiştir.

A –Baş
B- Klavye
C- Gövde

1- Akord anahtarları
2- Üst eşik
3- Teller
4- Perdeler
5- Ses deliği (rezonans boşluğu)
6- Alt eşik (köprü)
7- Göğüs tablası

GİTARI NASIL TUTMALIYIZ

Doğru ve düzgün bir şekilde gitar çalmak için gitarın nasıl tutulduğunu bilmeniz gerekiyor.

Çeşitli gitar tutuş şekilleri olmasına rağmen bu tutuş doğru, bu tutuş yanlıştır diyemeyiz. Ama klasik , flamenko ve akustik gitarların tutuşları birbirinden farklıdır. Bizde çalacağımız tarza göre gitarı tutmalıyız

Oturuş Pozisyonları

Casual position

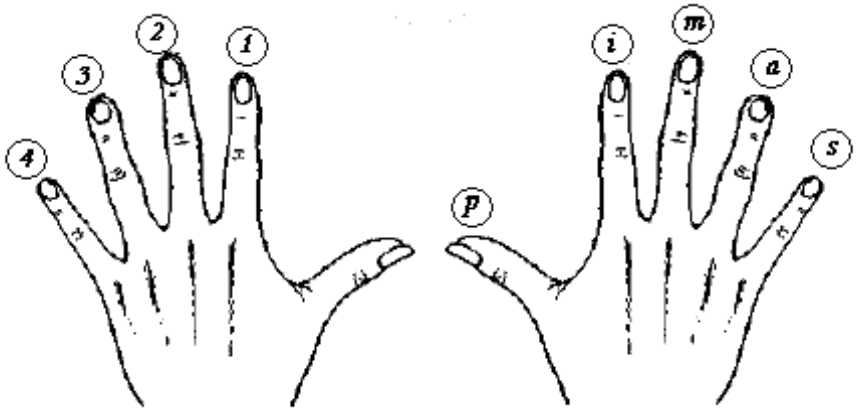
Classical position

Sol El Tutuş Pozisyonları

Baş parmak sapın arkasında; etli kısmı sapın ortalarına yaslanacak ve yukarıya doğru taşmayacak pozisyonda tutulmalıdır. Elin iç kısmı (parmak diplerinden başlayarak) gitar klavyesinin altında uzakta, parmak hareketlerini engellemeyecek biçimde durmalıdır. Parmakların bastığı telleri dik görmeleri sağlanmalı, hepsinin uçları başparmağı gösterecek biçimde durmalıdır. Bu pozisyonu sağlamak için bileğinizi oldukça bükülmüş pozisyonda tutmalısınız. Sürekli bu modeli aklınızda bulundurarak düzenli egzersizlerle mükemmel tutuşa yaklaşmalısınız. Kolay geldiği için teknik dışı hareketler yapmanız uzun vadede aleyhinize olacaktır.

Gitarı Nasıl tutacağımızı öğrendiğimizi kabul ederek, ileride vereceğim alıştırmaları yapabilmeniz, parmaklarınızın açılması ve ileride birtakım zorluklar çekmemek için birtakım parmak egzersizlerini yapmamız gerekiyor, onun için öncelikle bir kaç parmak alıştırması çalışacağız.

SOL EL **SAĞ EL**

Parmak alıştırmaları:

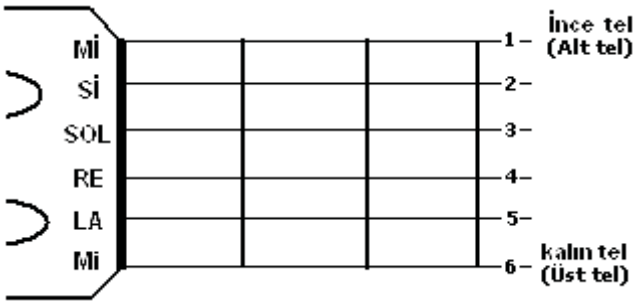
Gitarın klavyesindeki (sapındaki) fredlerle ayrılmış bölümlere perde dendiğini biliyoruz. Perdeler 1. perde, 2. perde, 3. perde, 4.perde, ... olarak gövdeye doğru artacak şekilde isimlendirilirler. Şimdi sol elinizin 1. parmağınızı (işaret parmağınızı) 1. perdeye, 2. parmağınızı(orta parmağınızı) 2. perdeye, 3. parmağınızı(yüzük parmağınızı) 3. perde, 4.parmağınızı(serçe parmağınızı) 4. perdeye koymanızı istiyorum. Daha sonra kalın telden (üst telden) başlayarak önce 1.perdeye 1.basıp teli sağ elimizin başparmağı (p) ile titreteceğiz sonra 2.perdeye basacağız sonra 3. perdeye basacağız sonra 4.perdeye basıp teli sağ elimizin başparmağıyla (p) titreteceğiz sonra aynı işlemleri en kalın telin bir altındaki telde yapacağız. En ince tele kadar çaldığımızda 24 tane ses çalmış olduk. Bu alıştırmayı yaparken dikkat etmemiz gereken tele dik basmak , tane tane ve düzgün sesler çıkarabilmek.

**Aynı alıştırmaya devam:*

Bu alıştırmayı kalın telden ince tele doğru yaptık (çıkıcı) şimdi ise aynı alıştırmanın tam tersini yapacağız, yani inceden kalına (çıkıcı). Bu alıştırmayı yaparken dikkat etmemiz gereken bir başka konu (gitarda solo çalarken) 1.parmak 1.perdede 2. parmak 2. perdede 3. parmak 3. perdede ve 4. parmak 4. perdede olacaktır. Bunu alışkanlık haline getirmeliyiz, diğer pozisyonlardaki gamları öğreninceye kadar böyle yapacağız.

TELLERİN İSİMİLERİ

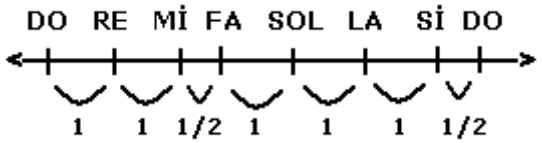
Her telin bir ismi vardır. Teller o tele boş çalındığında çıkan sesin ismini alırlar. Buna göre en kalın telden başlayarak teller *Mi, LA, RE ,SOL ,Si ,Mi* şeklinde isimlendirilirler.

Yani biz biliyoruz ki bir tele boş vurursak telin ismi neyse o notayı çalmış oluruz. Teliniz koptuğunda da, yenisini alırken hangi teliniz koptuysa onun ismini vermeniz gerekir.

Daha önceki derslerimizde do majör gamı ve gamdaki notaları öğrenmiştik. Hatırlamak için tekrarlayalım.

DO MAJÖR GAM

Notaların yan yana sıralanması ile oluşan diziye Gam (Mod, Makam) denir. Batı müziğinde Majör ve Minör gamlar kullanılmaktadır.Do ile başlayan dizi ise Do majör gam olarak adlandırılmaktadır. Do majör gamda Mi-Fa ve Si-Do arası ½ aralık diğer notaların arası 1 aralıktır.

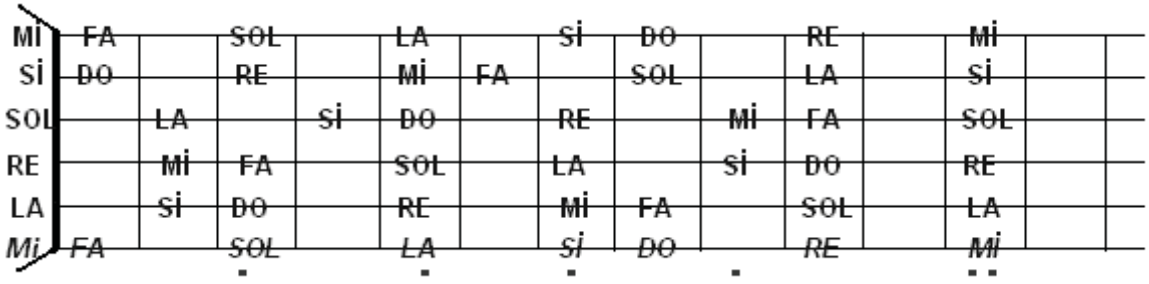
Yani bir majör gamın kalıbı: **1+1+½+1+1+1+½** şeklindedir.

Yukarıda anlatılanları biraz açıklarsak;
DO ile RE nin arasının tam (1) aralık olması demek Do ile Re arasında başka bir bir ses var demektir. Bu Do ile Re arasında bir sestir. Aynı şekilde Re ile Mi arasında da vardır ama Mi ile Fa arası da böyle bir durum söz konusu değildir. Çünkü bu iki ses arası ½ sestir, bu iki ses bitişik yani dip dibedir.

Gitarın tellerindeki perdelerde de durum böyledir. Do ile Re arasıda tam aralık olduğu için başka bir ses vardır (**Do#** yada **Re♭**) Ama Mi ise Fa notası arası ½ olduğu için bitişiktir, Arada başka bir ses yoktur.

DO majör gamında hiç diyez bemol gibi arıza bulunmadığı için doğal majör gam Do majör gamdır, Diğer majör gamlar DO majörün kalıbına göre çıkarılmaktadır.

Do majör gamı bildiğimize göre gitarın klavyesindeki tüm notaları çıkarabiliriz.

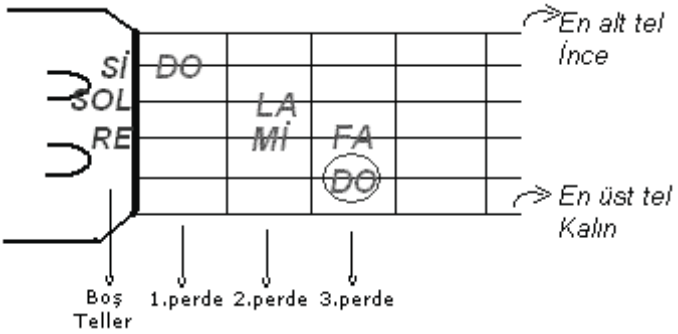

Bir örnek vermek gerekirse, en üst tel mi olduğuna göre 1. perde “Fa” dır (yan yana dırlar, çünkü aralarında ses yoktur “½ aralık”). “Fa” dan sonra “Sol” gelir, “Sol”da 3.perdededir çünkü aralarında bir ses vardır (tam aralıktır) sonra La notası 5. perdededir. Bu şekilde devam eder.

Bu aşamadan sonra Do majör gamını kullanarak gitarda basit solo parçaları çalabileceğiz. Bunun için notaların gitar üzerindeki yerini bilmemiz gerekiyor. Biz Do majör gamını öğrenmekle gitar üzerinde bulunan diğer notaları da çıkarabilecek bilgiye sahip olduk.

1.Pozisyonda Do Majör Gam

Notaları öğrendik. Şimdi Do Majör gamı 1. pozisyonda göreceğiz, ve sırasıyla Do’ dan başlayarak çalacağız. Do Majör gamını ilk 4 perdede sırasıyla yazarsak, aşağıdaki şekilde olur.

Ödev:

Şimdi siz sırasıyla kalın “Do” dan başlayarak ince “Do” ya kadar Do majör gamı çalıyorsunuz (çıkıcı). Bunu yaparken. 1. perdeye 1.parmakla, 2.perdeye 2.parmakla, 3.perdeye de 3.parmakla basıyorsunuz. Bu kuralı diğer birinci pozisyonda yaptığımız tüm alıştırmalar ve çaldığımız şarkılar içinde uyguluyoruz.

NOT: Yuvarlak içine almış olduğumuz kalın Do dur.

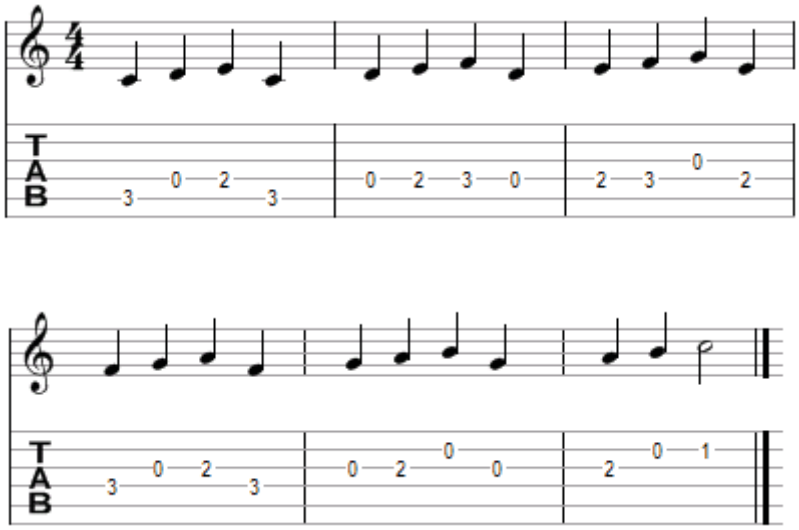
Ödev2:

Do majör gamı geriye doğru çalıyorsunuz. Yani ince Do dan kalına doğru (inici). Bu iki ödevi çok iyi öğrenmemiz ve seri şekilde çalabilmemiz gerekiyor ki sonraki derslerde şarkıları rahat bir şekilde çalabilelim.

Etüd 1 (*Bölük gam*):

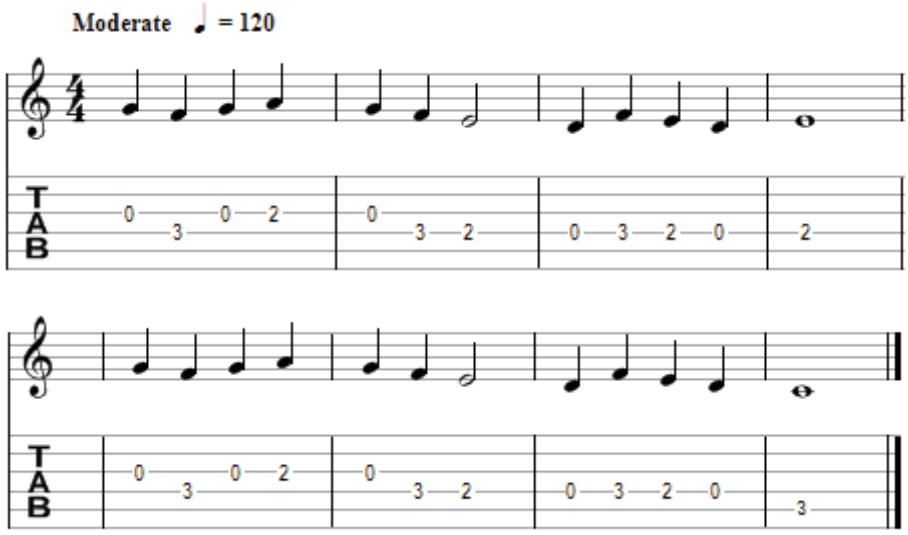
Etüd 2 (Bölük gam):

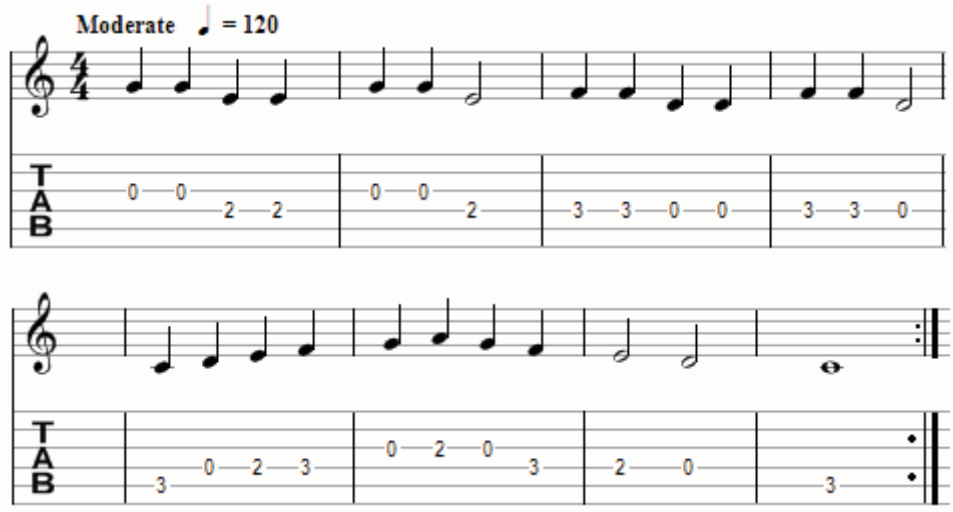
Etüd 3 (*Bölük gam*):

Postacı

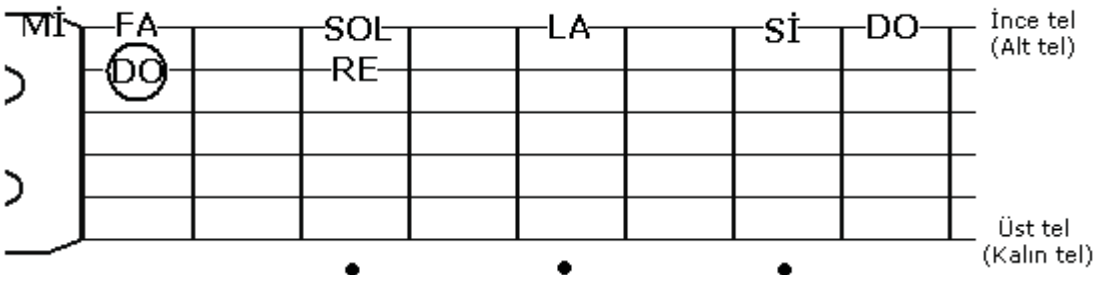

Küçük oduncular:

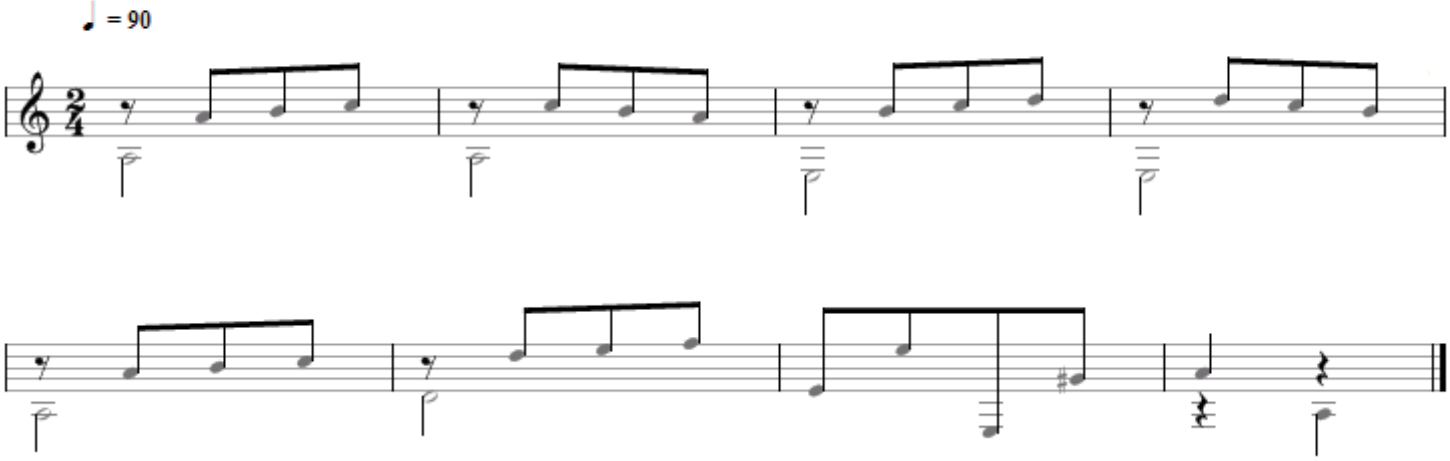
2. Oktav Do Majör Gam

1. Pozisyonda 1 oktav Do majör gamı öğrenmiştik şimdi 2. oktav Do Majör gamı (ince notaları) çalışacağız. Yine daha önce yaptığımız gibi bu sefer ince Do dan başlayarak (ince Do yuvarlak içine alınmıştır) notaları inici ve çıkıcı çalışacağız.

Divertissement

Romance

Music by Anonim

AKORLAR

AKOR: Birden fazla sesin aynı anda çalınması ile akor, En az 3 sesin aynı anda çalınması ile de temel akorlar oluşur. Yani basit bir akorun oluşabilmesi için en az 3 ses gerekir, Buna temel akorlar denir. üçten fazla notayı da aynı anda çalarsak akor elde edebiliriz. Gitarda altı tel olduğu için aynı anda en fazla altı sesli akor çalabiliriz.

Majör ve Minör akorlar

Bir majör gamın 1,3 ve 5. seslerini aynı çalarsak o majör gamın majör akorunu elde ederiz.

Bir minör gamın 1,3 ve 5. seslerini aynı anda çalarsak o minör gamın minör akorunu elde ederiz.

Do majör gamın aşağıdaki gibi olduğunu biliyorduk

1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 .....
DO	**RE**	**Mİ**	**FA**	**SOL**	**LA**	**Sİ**	**DO**	**RE**	**Mİ .....**

Bu gamın 1. sesi Do 3. sesi Mi ve 5. sesi Solü aynı anda çalarsak Do majör gam elde ederiz.

Do + Mi + Sol = (C) Do Majör Akoru

Notaların Şifre Karşılıkları

Her notanın uluslar arası bir şifresi vardır. Çoğunlukla akor çalarken bu şifreler kullanılır.

Do = C
RE = D
Mİ = E
FA= F
SOL = G
LA = A
Sİ = B

Eğer Notaları La dan başlayarak sıra ile yazarsak; yandaki şeklinde olur.

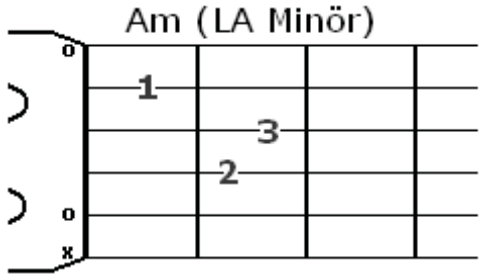
A = LA
B = Sİ
C = DO
D = RE
E = Mİ
F = FA
G = SOL

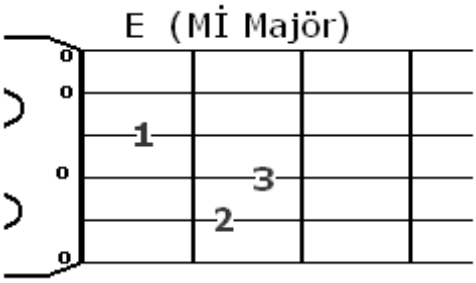
Akorların simgesini yazarken harfler notanın adını ifade eder, eğer simgenin yanında “m” harfi yoksa akor majör akordur eğer “m” harfi varsa akor minör akordur.

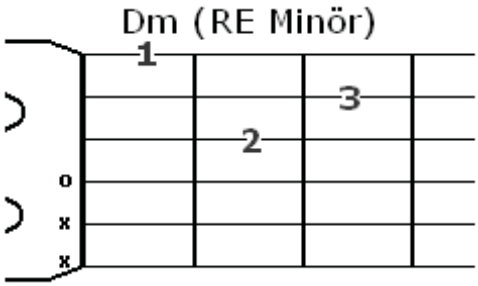
Örnekler;

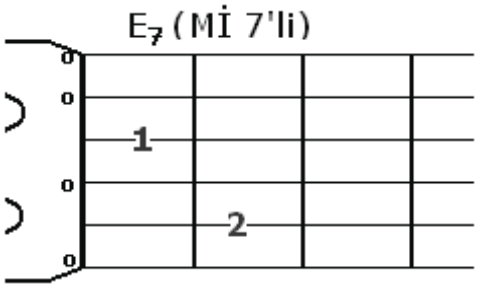
G = Sol Majör Akor
Dm = Re Minör
Am = La Minör
A = La Majör
Bbm7 = Si Bemol Minör
E = Mi Majör Akor
Gm = Sol Minör
Fm = Fa Minör
D = Re Majör
F#9 = Fa Diyez Majör Dokuzlu

Basit Akorlar

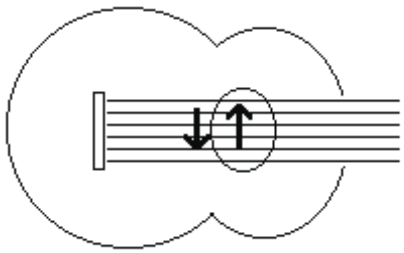

Şimdi bu akorları kullanıp aşağıda örnek olarak seçtiğimiz şarkıları çalalım.

Öncelikle bu şarkıları çalmak için akorları yerinde basmamız ve şarkının ölçüsüne uygun bir ritim seçmeliyiz. İleride 4/4, 3/4 , 6/8, 9/8 vb. ritimleri öğreneceğiz. Şimdilik bu ritimleri öğrenene kadar aşağıdaki ritmi kullanalım.

Aşağıda verilen 4/4 lük parçaları şimdilik aşağı ve yukarı olmak üzere, yukarıya çıkarken başparmağımızla, aşağıya inerken diğer parmaklarımızla tele vuracağız.

Hayat Bayram Olsa

Am **E**
Şu dünyadaki en mutlu kişi mutluluk verendir
Am
Şu dünyadaki sevilen kişi sevmeyi bilendir.

Am **E**
Şu dünyadaki en güçlü kişi güçlükten gelendir
Am
Su dünyadaki en soylu kişi insafa gelendir.

Am **E**
Bütün dünya buna inansa Bir inansa hayat bayram olsa
Am
İnsanlar el ele tutuşsa birlik olsa uzansak sonsuza.

Am **E**
Şu dünyadaki en olgun kişi acıya gülendir
Am
Şu dünyadaki en zengin kişi gönül fethedendir.

Am **E**
Şu dünyadaki en soylu kişi insafa gelendir
Am
Şu dünyadaki en üstün kişi insanı sevendir.

Karlar Düşer

Am **Dm**
Insallah ol sende böyle asik ol da bak birine
E
Ben oldum da ne oldu sanki
Am
Senin gibi birisine

Am
Gel de gör bak simdi beni bulamazsın eski halimi
E
Seni düşünmekten yitirdim ben benliğimi

Am **Dm**
Karlar düşer düşer düşer ağlarım
Am
Hep ismini hep ismini anarım

Am **Dm**
Zaten sende insaf yoktu olsaydi terketmezdin beni
E **Am**
Terkettin de ne oldu sanki bak buldum başka birini

Am **Dm**
Karlar düşer düşer düşer ağlarım
Am
Hep ismini hep ismini anarım

Çok Uzaklarda

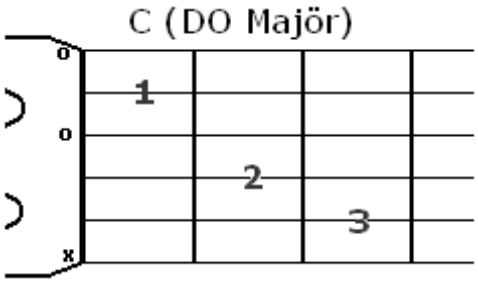
Am
Caddelerde rüzgar aklımda aşk var
Dm
Gece yarısında eski yağmurlar
Am
Şarkı söylüyorlar sessiz usulca
E7 **Am**
Özlediğim şimdi çok uzaklarda

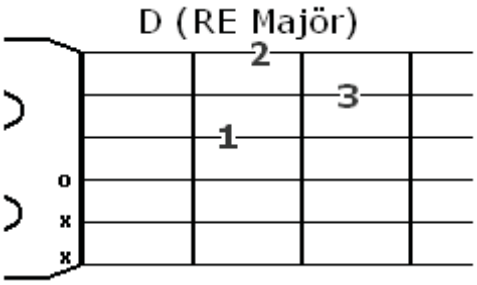
Am
Deli dolu günler hayat güzeldi
Dm
Kahkahalarıyla günler geçerdi
Am
Ellerim uzanmaz dokunamam ki
E7 **Am**
Özlediğim şimdi çok uzaklarda

Dm
O da özlüyormuş benim bir tanem
Am
Çok üşüyormuş ben olmayınca
E7 **Am**
Özlediğim şimdi çok uzaklarda

Dm
O da özlüyormuş benim bir tanem
Am
Çok üşüyormuş ben olmayınca
E **Am**
Öyle yazıyor son mektubunda

,

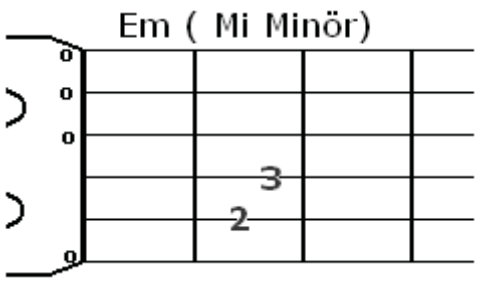

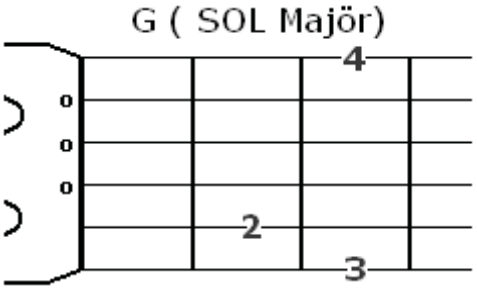
Hani Benim Olacaktın

Am E Am
Dünyalar verdim gözlerinin ugruna
E Am
Kaçamak saatler sonsuz kelimeler
E Am
Unuttun mu yar söz verdin bana
E Am
Gitmeyecektin daha neler neler

Dm Am
Şimdi uzaklardasın bensiz sevdalardasın
Dm E
Söyle söyle güneşin kızı ne yapmaktasın

E E Am
Hani benim, hani benim, benim olacaktın
E Am
İki bahar önce okulun bitince bana varacaktın

Sevdan Bir Ateş Akor

Em D C Em
Senin alev gözlerin eritse şu ruhumu
Em D C Em
Buz olur kesilirim yanarken içim
C Am D Em
Buz olur kesilirim yanarken içim

Em D C Em
Sesin bir uçurum çağırırsa beni
Em D C Em
Kuş olur uçarım yanarken içim
C Am D Em
Kuş olur uçarım yanarken içim

Em C D G (G-Gb)
Sevdan bir ateş oldu bende
Em Am D Em
Gönlüm bir deli coştu sende

Em D C Em
Saçların rüzgarından savururken gönlümü
Em D C Em
Sürgün olur göçerim bu diyarlardan
C Am D Em
Sürgün olur göçerim bu diyarlardan

Em D C Em
Kime dokunur ellerim kimi görür gözlerim
Em D C Em
Ölüm çıkar karşıma yine sen derim
C Am D Em
Ölüm çıkar karşıma yine sen derim

Ankara

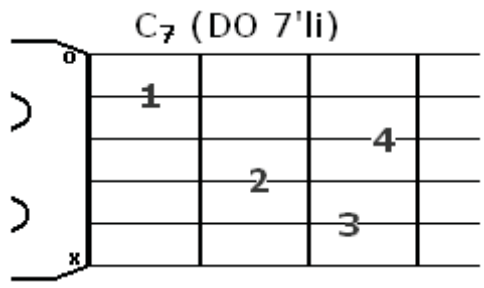
Am G Am G
Sen ellerimde sen gözlerimde
Dm Am
Issız geçen her gecemde
G Em Am
her şeyinle yanımdasın

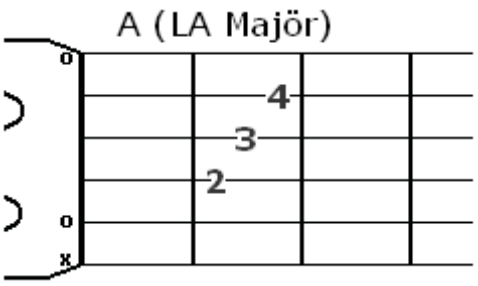
Am G
En zor bu gerçekten
Am G
sevdiğimi söylemeden
Dm Am
Ayrıldım yine senden
G Em Am
ayrıldım yine senden

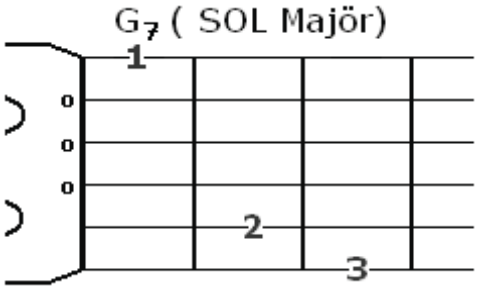
Am G
Yoksun sen aslında
Am G
Yalnızım bu kumsalda
Dm
Neler neler yapıyorsun
Am
Bensizken Ankara'da
G Em Am
Bensizken Ankara'da

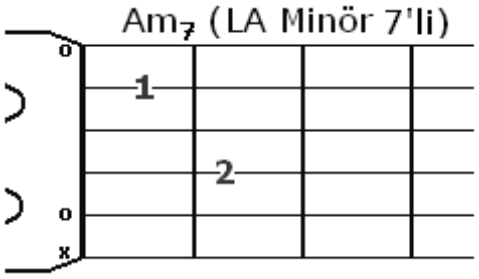
Anlasana

Am C
Kendimi esir aldım
Dm Am
Çalmadıyine telefonlar
Am C
Alışırım sanmıştım
Dm Am
Yüreğimde sancın var
Dm Am
Gel etme nazlı güneş
Dm Am
Sensin gönlüme eş
G Em Am
Beni biraz anlasana
Dm Am
Ölürüm aşkına yar
Dm Am
Ölürüm diyar diyar
G Em Am
Beni biraz anlasana
C Dm Am
Oofff… sarıl bana
G Em Am
Beni biraz anlasana

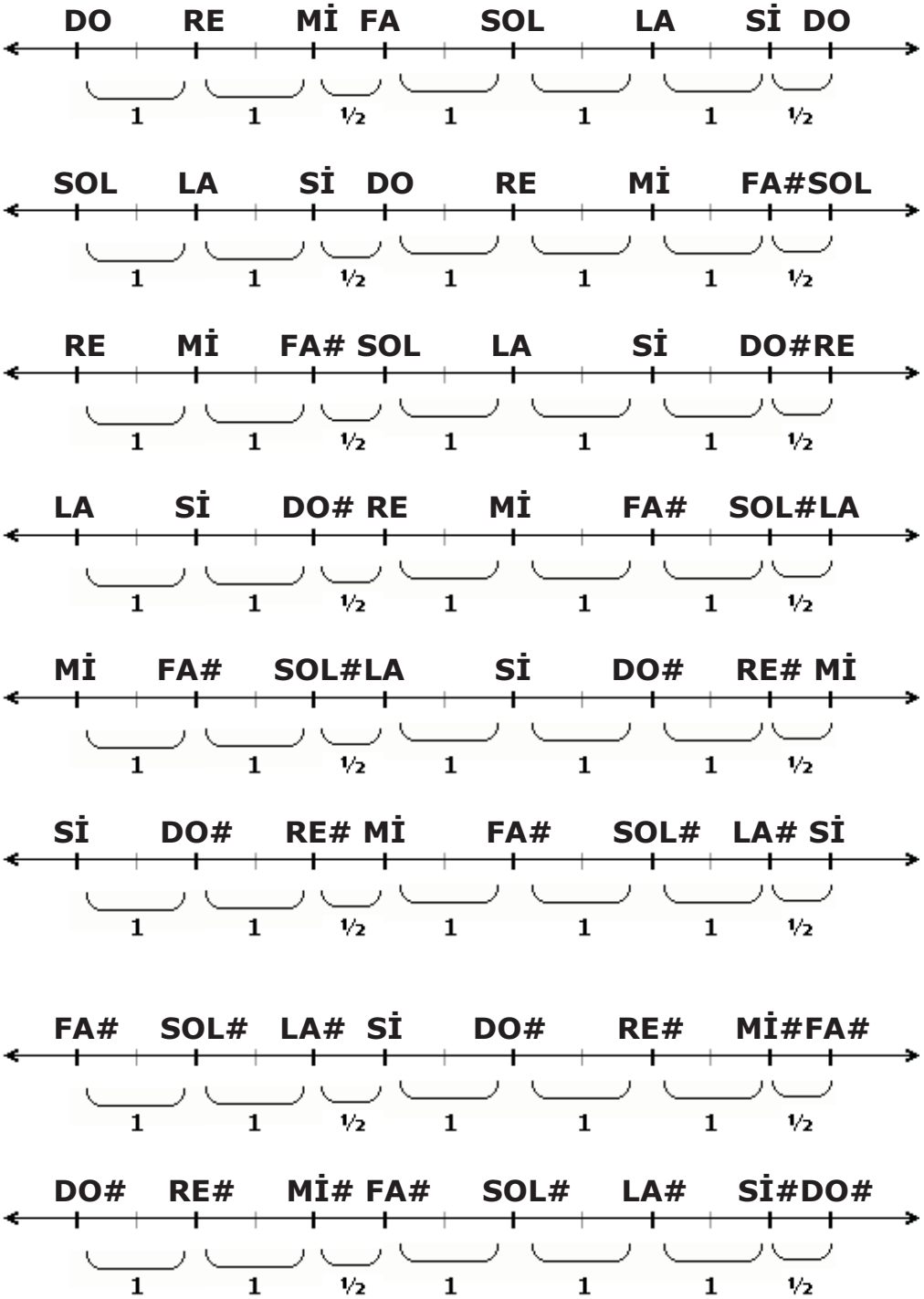

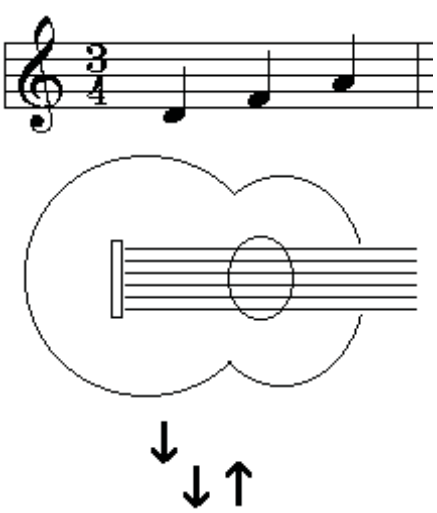

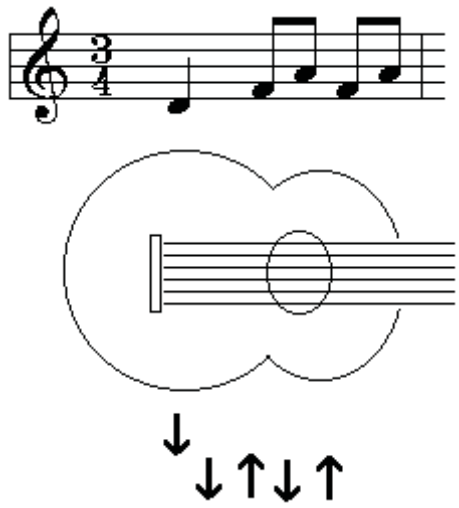
Majör Akorlar (Diyez sırası)

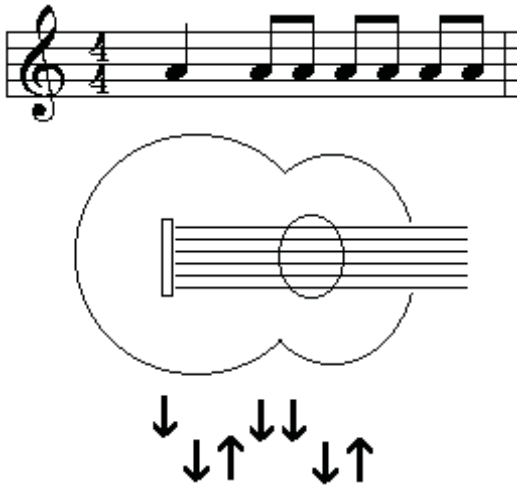
Genel Ritim Kalıpları

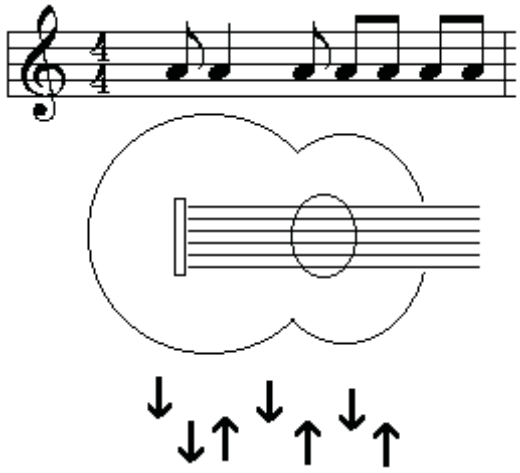
Vals 1

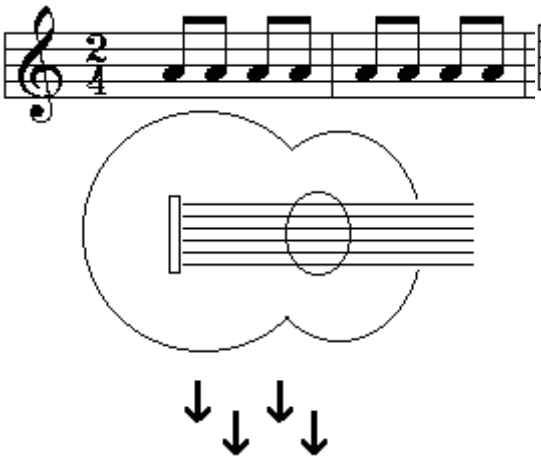
Vals 2

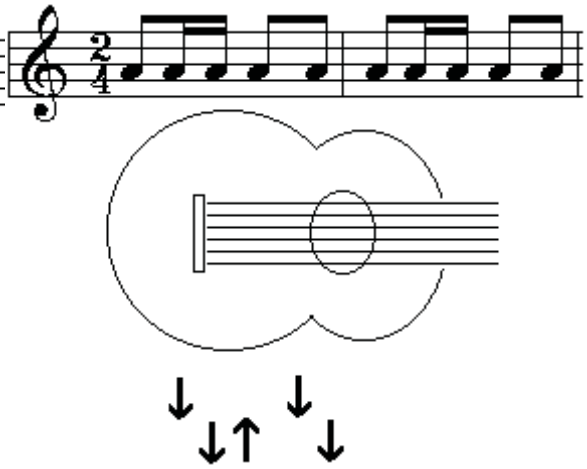
Slow

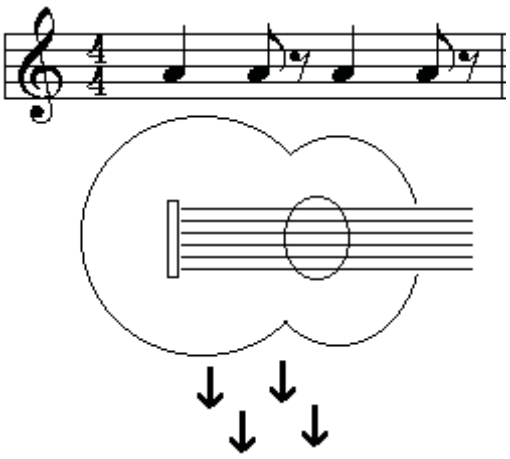
Bolero

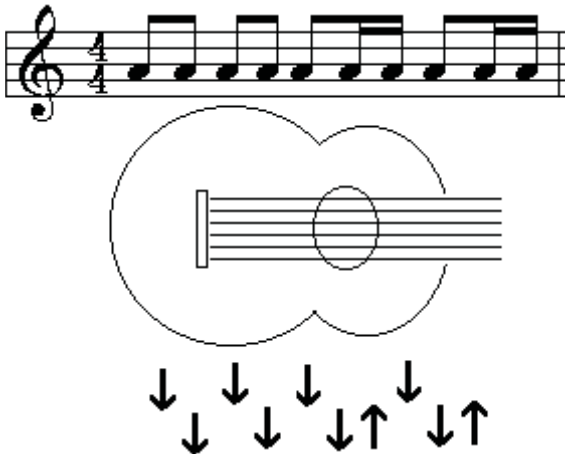
Step (Marş)

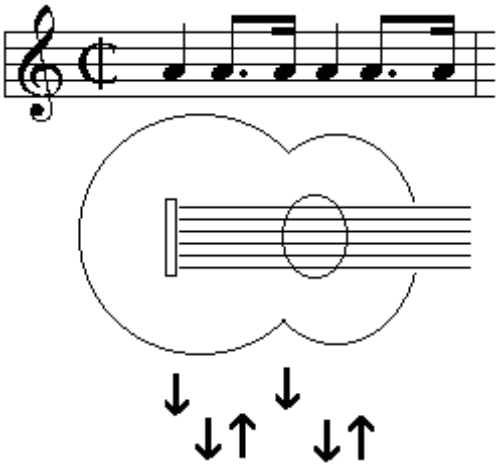
Pasadople

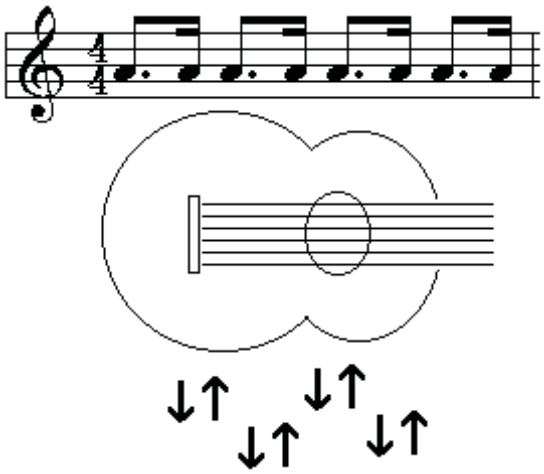
Lento

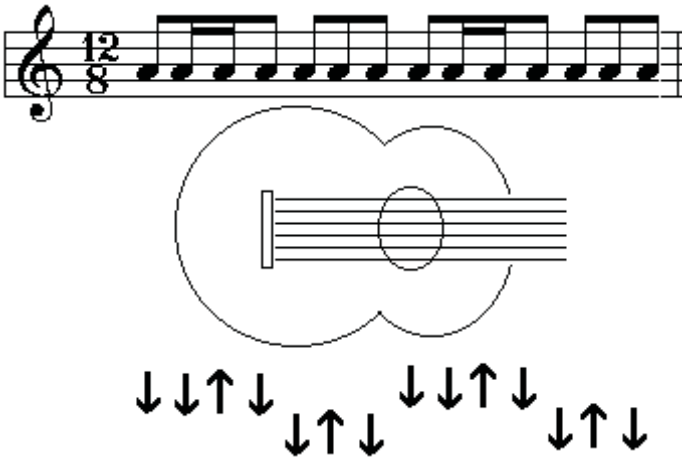
Polka

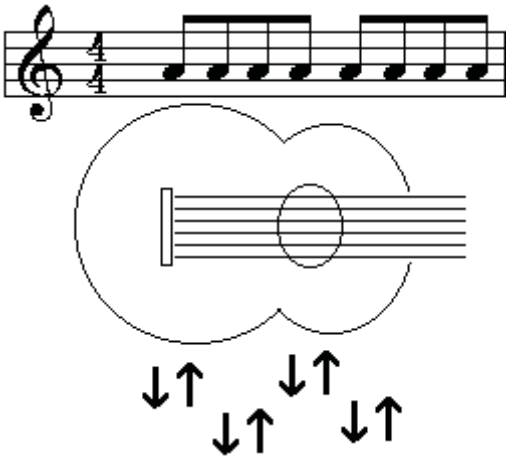
Swing

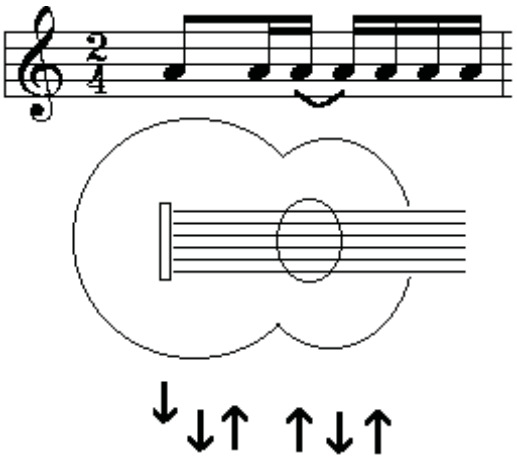
Boogie

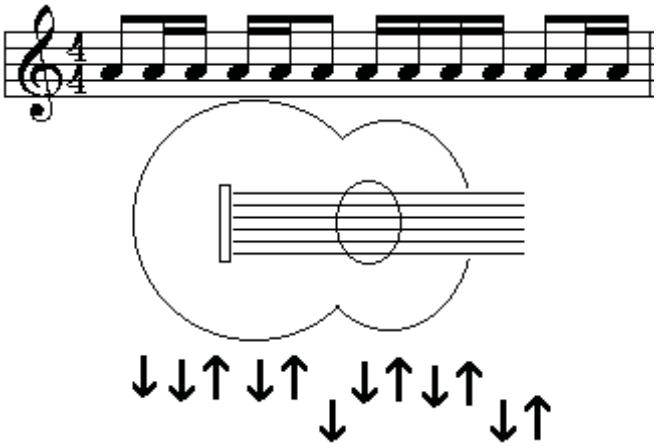
Slow-Rock

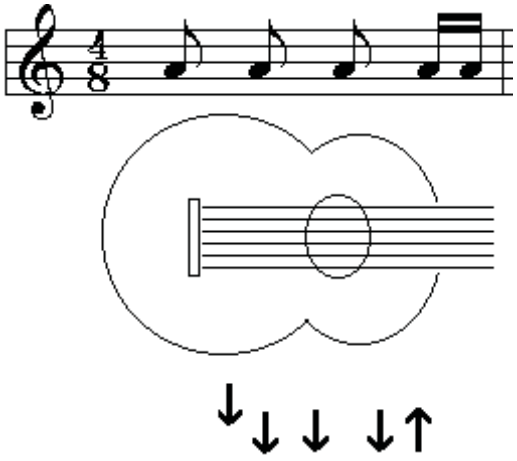
Rock and Roll

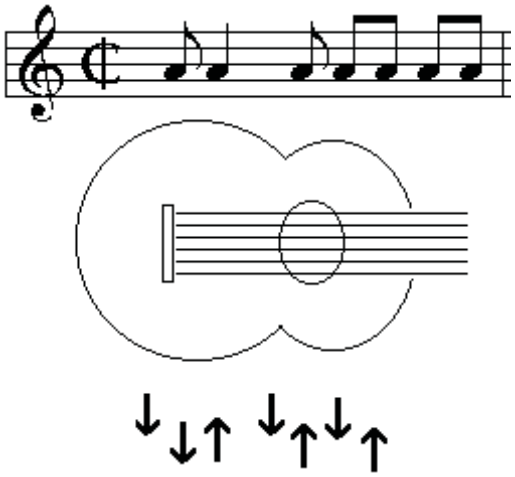
Folk

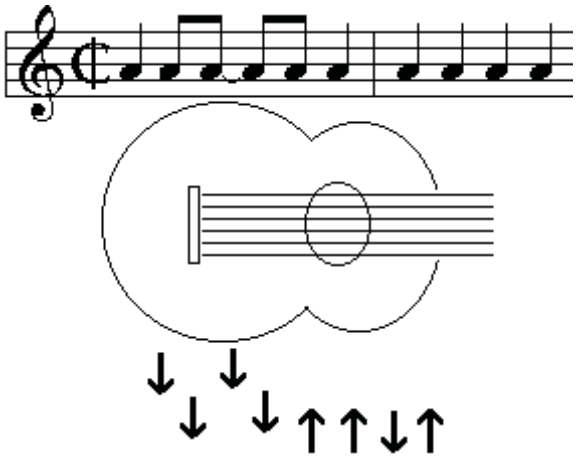
Zeybek

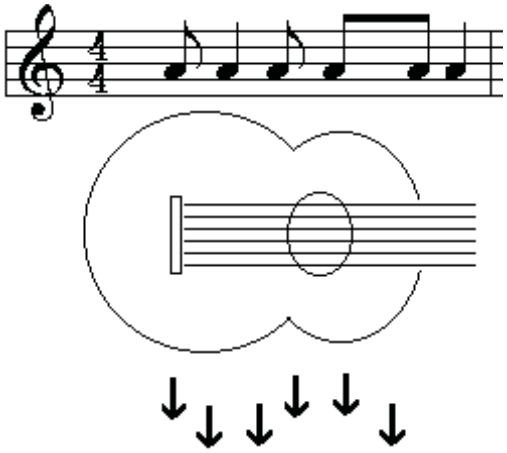
Tango

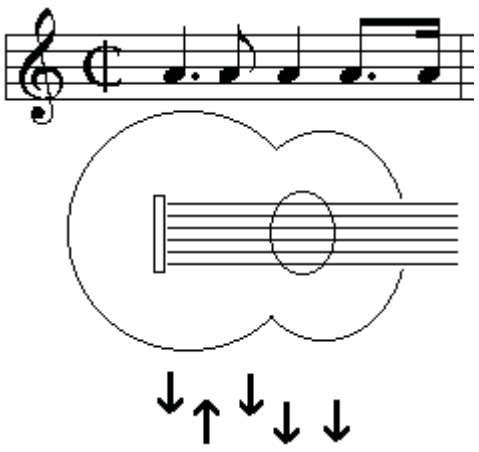
Begin

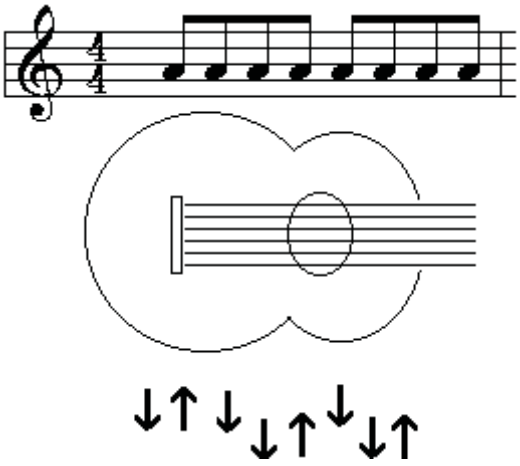
Blues

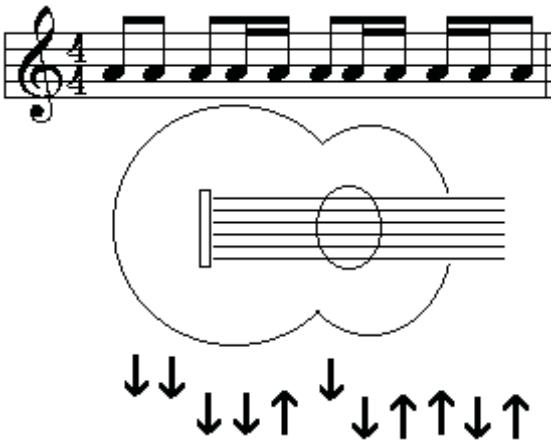
Bajon

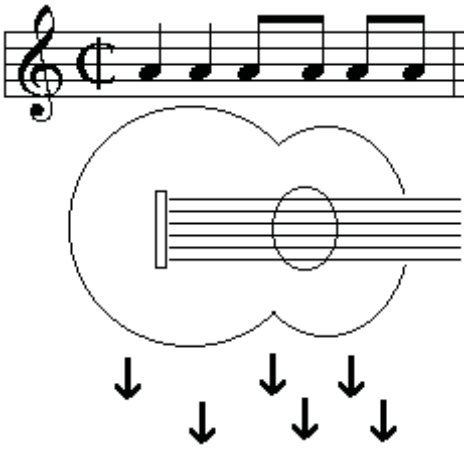
Ça Ça

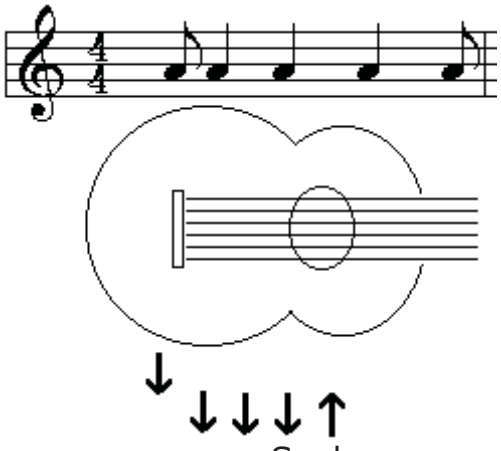
Bossa Nova

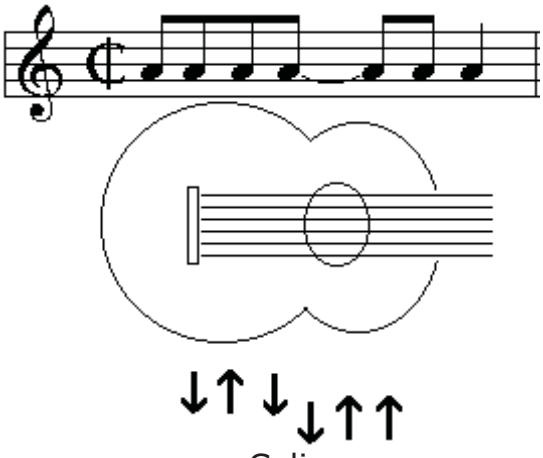
Beat

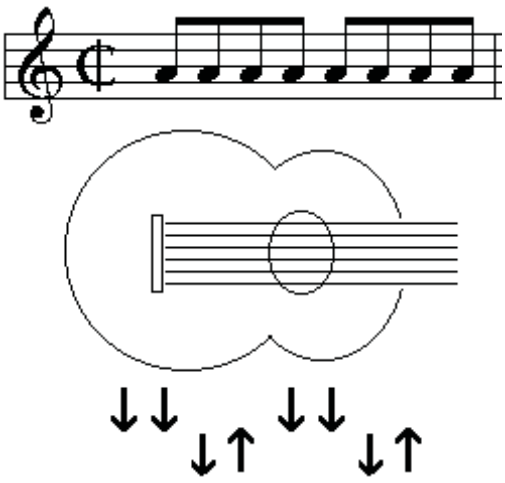
Shake

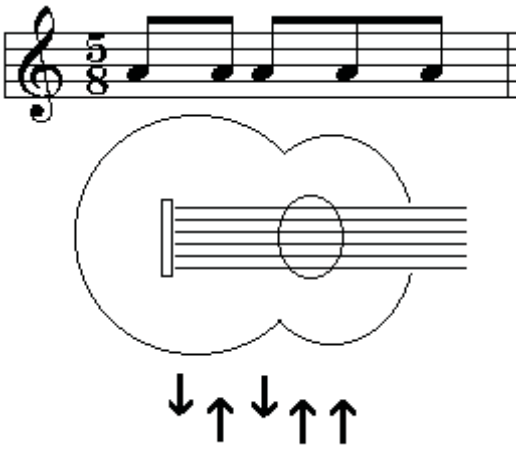
Soul

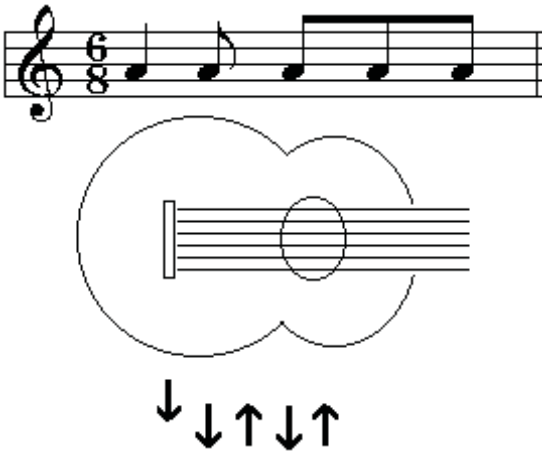
Calipso

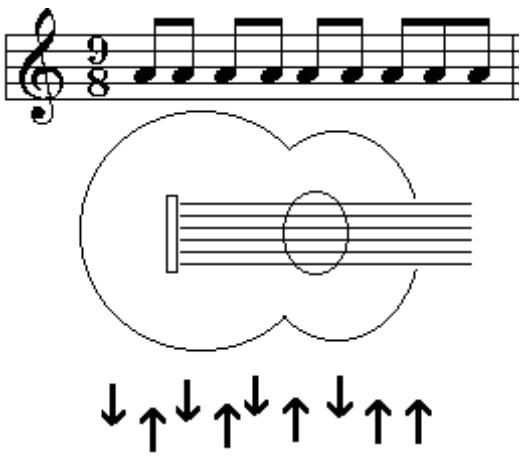

Twist

Beş Sekizlik (Türk Aksağı)

Arpej

Akor seslerinin çeşitli düzenlerde ayrı ayrı tınlatılması

Pena Kullanımı

Her türlü gitarı çalarken kullanılan yaygın ve ideal bir yöntem de pena kullanımıdır.

 Pena doğrudan gitarın gövdesini gösterecek şekilde tutulmalıdır.	 Pena işaret parmağın ilk boğumunun kenarı ile baş parmağın ilk boğumunun altı arasında tutulur.	 Tellere vururken her zaman bir üstten (n) bir alttan (v) vuruş kullanılır. Pena ne çok sıkı ne de çok gevşek tutulmalıdır.
 Pena bu şekilde tutulurken sağ kol gitarın gövdesine yaslanabilir. Baş parmağın devamı olan, elin iç kısmı çalınmayan telleri hafifçe hissedecek şekilde yukarı aşağı hareketlenmelidir.	 Penanın ucu tellere paralel (veya 15 derece kadar dışa eğimli) tutulmalıdır. Bu hızlı pasajlarda teller arasında akıcı hareketler için en uygun şekildir.	

Akort

Gitarların akort ayarı genel olarak bir telin seçilen tek bir referans noktasına göre akort edilmesi yoluyla gerçekleştirilir. Gitarın en kalın telinin (E) 5. perdesi la (A) sesi olmalıdır. 440 Hz. lik frekansa sahip bu notayı A sesi akortuna sahip diyapazon, bir tuşlu çalgı veya akortlu olduğuna güvendiğiniz bir başka enstrüman ile sağlayabilirsiniz. Ayrıca normal hatlı bir telefondaki "çevir sinyali" de A-440 Hz. sesine gönül rahatlığı ile akort yapılabilecek derecede yakındır. Piyasada gitarın tüm tellerinin seslerini veren akort düdükleri veya elektronik akort cihazları (tuner) da bulunmaktadır.

En kalın telin 5. perdesi ve hemen altındaki telin boş sesi grafikte görüldüğü üzere "A" notasıdır. Yani en kalın telinin 5. perdesi "A" notası olacak şekilde akortlanmış gitarın, üstten ikinci teli de boş çalındığında

aynı sesi vermelidir. Benzer mantıkla kalından inceye doğru tellerinizi, yukarıdaki tabloya uygun akortlayabilirsiniz. Kısaca akortta kalından inceye "beş-boş" metodu geçerlidir. Sadece sol (G) ve si (B) kalın olanın 4. perdesi ince olanın boş çalınması ile eşitelinir "dört-boş".

Bölüm III

Bu bölümde ileri düzey klasik eserlere yer verilmiştir.

1- Malaguena - Anonymo
2- Vals B.Calatayud
3- Valse – Francisco Tarrega
4- Bourree – J.S.Bach
5- Moonlight Sonata – L.W. Beethoven
6- Asturias - Ahmet Kanneci

Malaguena

Vals

B. Calatayud

♩ = 120

B.Calatayud

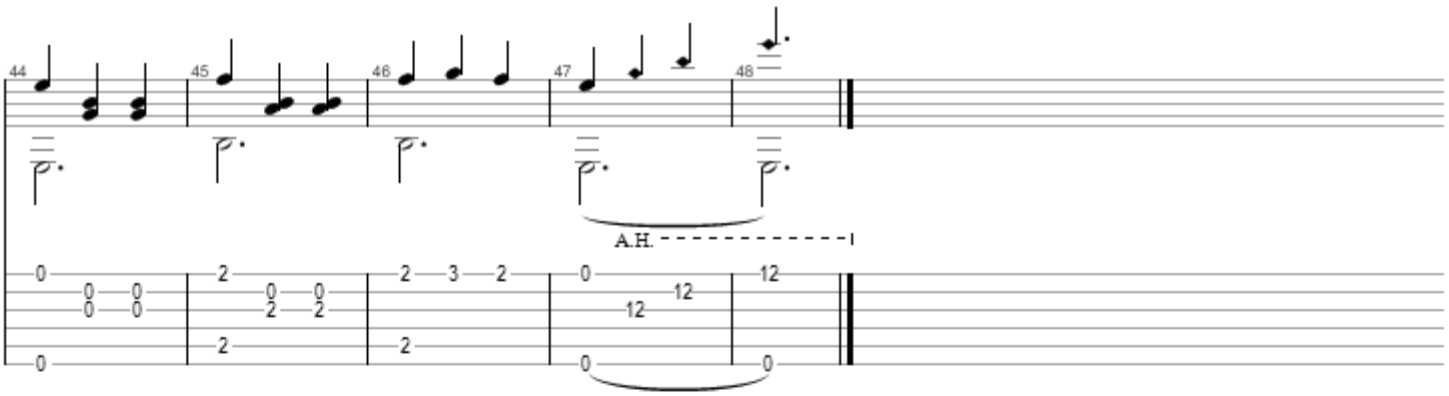

a tempo

Amm12

Valse

Francisco Tarrega

♩ = 140

Bourree

Words & Music by J.S. Bach

Moonlight sonata

piano sonata no. 14 "Moonlight"

Beethoven

Words & Music by Beethoven

let ring
let ring
let ring
18
19
20
let ring
let ring
let ring
let ring
21
22
let ring
23
24
let ring
let ring
let ring
25
26
27
let ring
28
29
30
let ring
let ring
31
32
33
let ring
let ring
34
35
36

let ring
37
38
39
40
41
42
43
44
45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56

let ring
let ring
let ring
let ring
let ring
let ring
let ring
let ring
let ring
let ring

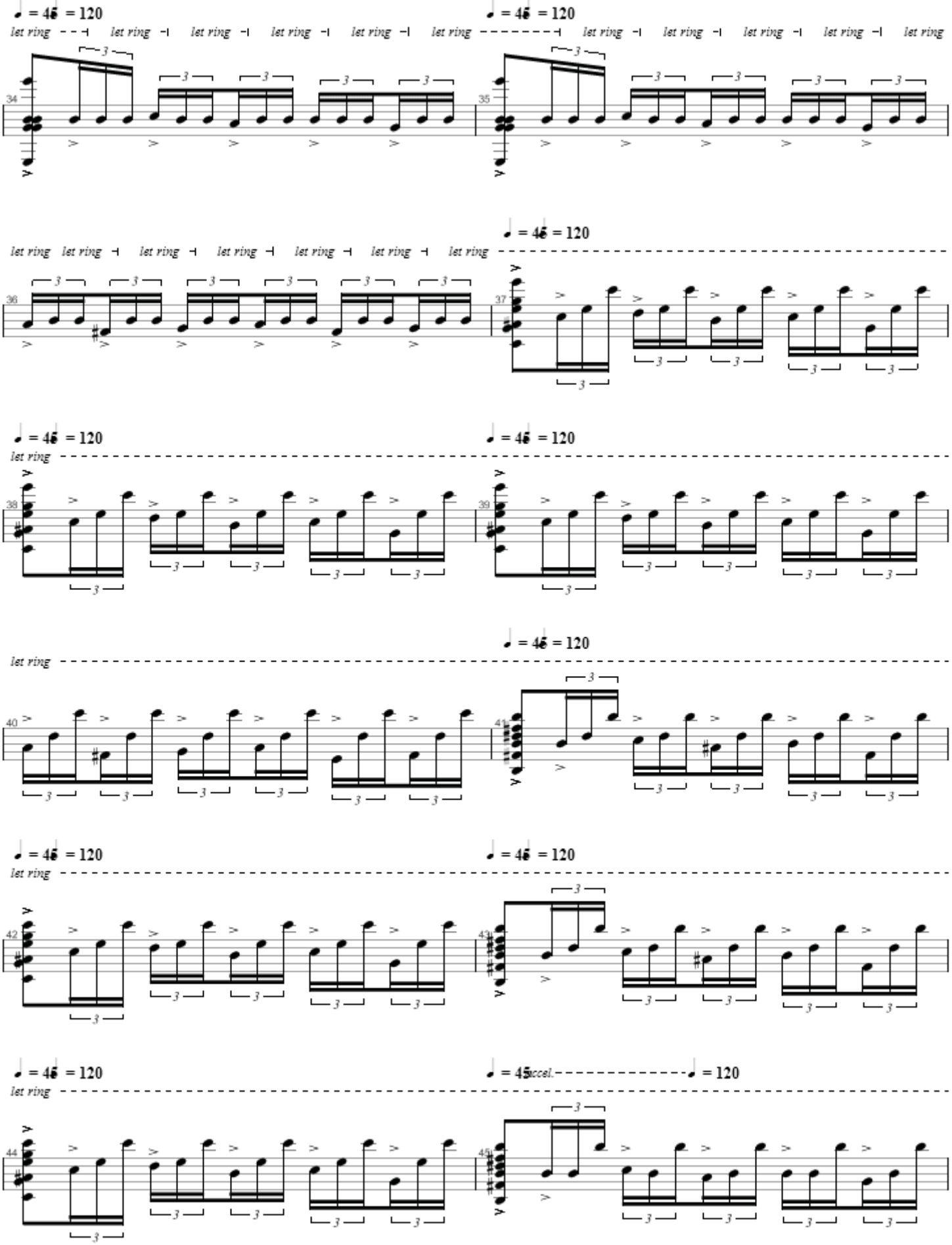
Asturias

Ahmet Kanneci

Words & Music by Isaac Albeniz

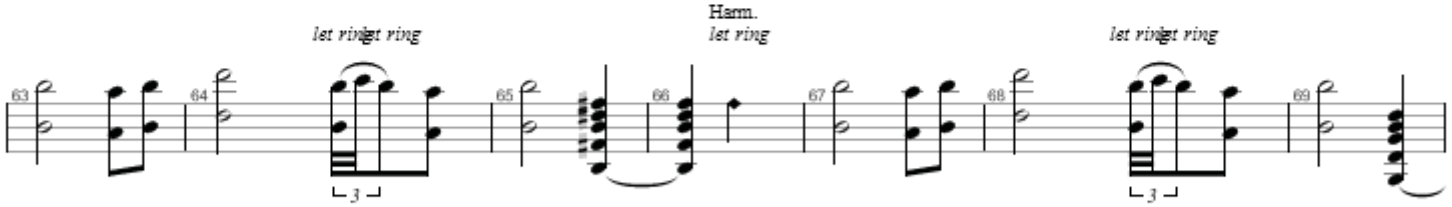

let ring
20
21
let ring
22
23
let ring
24
25
let ring let ring let ring let ring let ring let ring
let ring let ring let ring let ring let ring let ring
let ring let ring let ring let ring let ring let ring
let ring let ring let ring let ring let ring let ring
let ring let ring let ring let ring let ring let ring
let ring let ring let ring let ring let ring let ring
let ring let ring let ring let ring let ring let ring
let ring let ring let ring let ring let ring let ring
♩ = 46 = 120
let ring let ring let ring let ring let ring let ring let ring let ring let ring let ring let ring let ring let ring
32
33

♩ = 45 = 120
let ring
accel.
34
35
36
37
38
39
40
41
42
43
44
45

let ring
46
47
let ring
48
49
50
let ring
51
52
53
let ring
54
55
let ring
56
57
Harm.
let ring
58
59
60
61
62

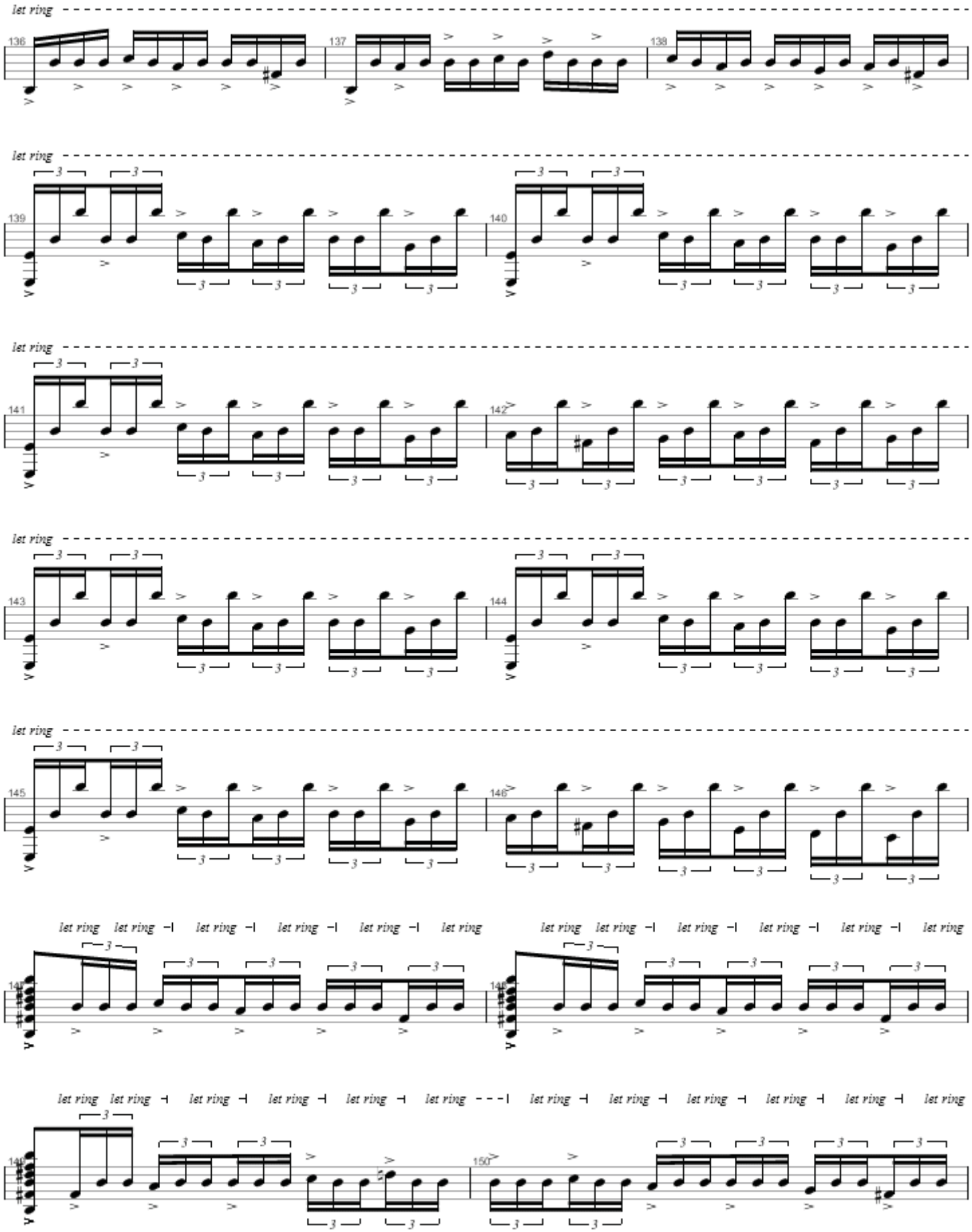
2.

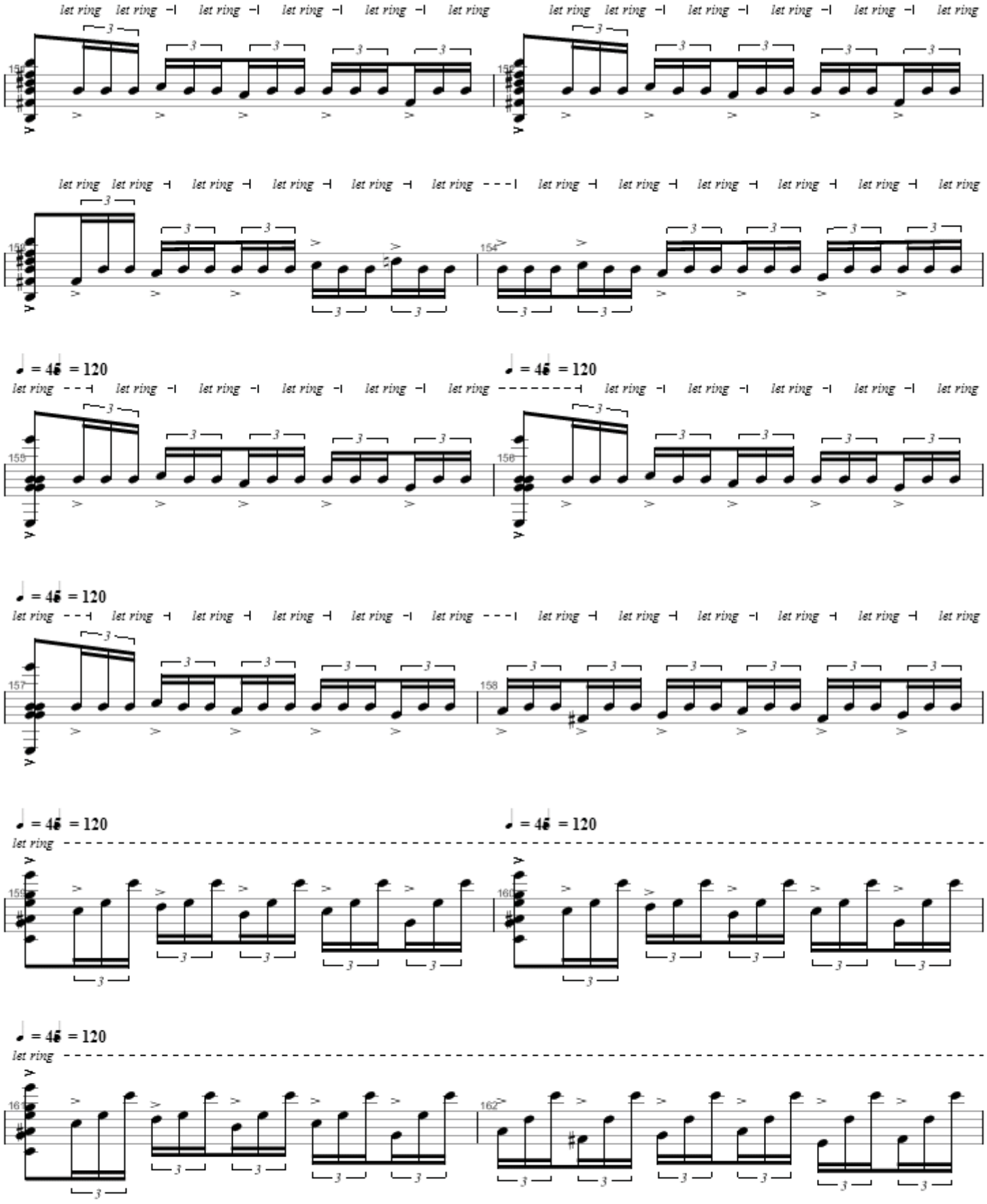
♩ = 60

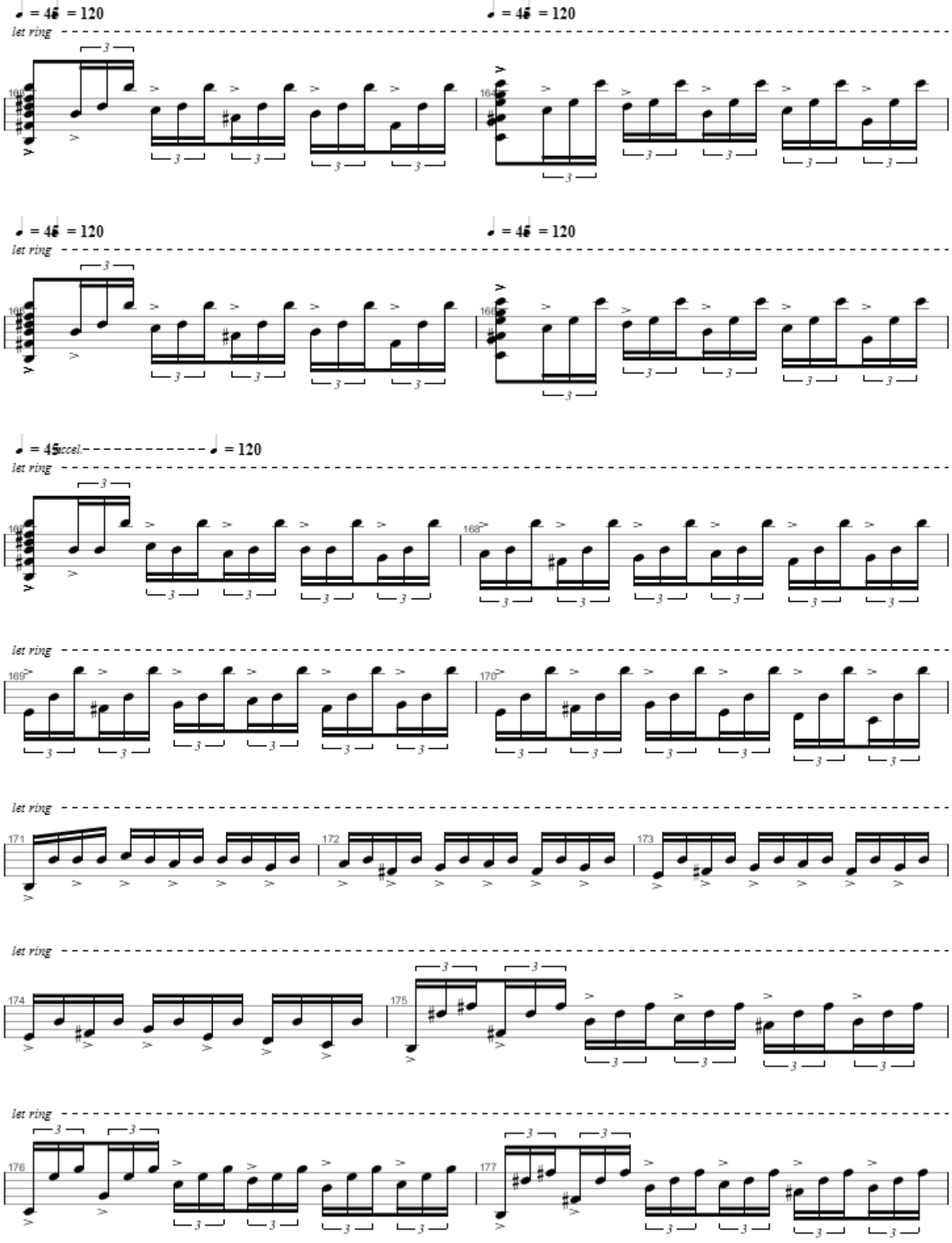

Harm.
let ring
let ring
let ring
let ring
63
64
65
66
67
68
69

Harm.
let ring
Harm.
let ring
♩ = 52
♩ = 72
let ring
let ring
accel.
♩ = 96
accel.
♩ = 120
let ring
let ring
let ring
let ring
♩ = 52
accel.
♩ = 132
let ring
let ring
let ring
let ring
♩ = 36 150
♩ = 50 132
let ring
let ring
let ring
let ring
let ring
♩ = 36
accel.
♩ = 60
♩ = 120
let ring
let ring
♩ = 60
♩ = 120
let ring
let ring
♩ = 36
let ring
♩ = 120
rall.
♩ = 18
♩ = 120
accel.
let ring
let ring
let ring

♩ = 132
let ring
let ring
let ring
let ring
let ring
let ring
♩ = 36
108
109
110
111
♩. = 108
let ring
112
113
3
♩. = 72
let ring
Harm.
114
115
116
117
118
3.
♩ = 120
let ring
let ring
119
120
121
122
123
let ring
124
125
126
let ring
127
128
129
let ring
130
131
132
let ring
133
134
135

let ring
136
137
138
let ring
139
140
let ring
141
142
let ring
143
144
let ring
145
146
let ring let ring let ring let ring let ring let ring
147
let ring let ring let ring let ring let ring let ring
148
let ring let ring let ring let ring let ring let ring
149
let ring let ring let ring let ring let ring let ring
150

let ring
♩ = 46 = 120

♩ = 45 = 120
let ring
♩ = 45 = 120
let ring
♩ = 45 = 120
let ring
♩ = 45 = 120
♩ = 45accel.
♩ = 120
let ring
let ring
let ring
let ring
let ring

let ring
178
179
4.
♩ = 72
Harm.
let ring
let ring
180
181
182
183
184
♩ = 72
let ring
let ring
185
186
187
188
189
190
191
192
♩ = 72
♩ = 36
Accel.
let ring
193
194
195
♩ = 108
♩ = 36 = 6 ♩ = 72
let ring
A.H.
196
197
198
199

A

A CAPELLA (İtal.): Çalgı eşliği olmayan koro.
ACCELERANDO (İtal.): Hızlanarak.
ADAGİO (İtal.): Yavaş tempo.
ADAGIETTO (İtal.): (1) "adagio" tempoda kısa parça. (2) "adagio"dan az daha hızlı tempo
AFFETTUOSO (İtal.): Taşkın bir duyguyla.
AGİLE (İtal.): Çabuk, çevik.
AGİTATO (İtal.): Hızlı, sarsıntılı, heyecanlı.
AKOR (Fran. Accord / İng. Chord): aynı anda tınlamak üzere "dikey" olarak yazılmış ikiden fazla ses. Aynı terim, çalgıların, ses yüksekliklerinin birbiriyle uyuşması amacıyla (La=440) titreşimini tutacak şekilde düzenlenmesi için kullanılır.
AKORDİYON: hava etkisiyle ses veren, körüklü ve klavyeli çalgı. Çoğunlukla dans orkestralarında kullanılır.
AKUSTİK (Fran. Acoustique/ İng. Acoustic): Sesle, sesin doğumu özellikleri, ulaşımı ve alımı ile uğraşan fizik bilimi kolu.
ALLA MARCİA (İtal.): Marş temposunda, marş gibi.
ALLA TURCA (İtal.): Türk müziği benzerinde.
ALLEGRETTO (İtal.): "Allegro"dan daha yavaş tempo.
ALLEGRO (İtal.): Önceleri yalnız "mutlu" ve "sevinçli" anlamlarına gelirdi. Günümüzde hızlı tempoyu anlatmak için kullanılır.
ALLEMANDE: Almanya'da doğan, 1550 yıllarında Fransa'ya geçen, ağırca tempoda tören dansı. Bu dansın karakteri 18. yüzyılda sanat müziğinde süitin bölümlerinden biri olmuş, başlangıçtaki özellikleriyle bağlılığı azalmıştır.
ALTO (İtal.): Kadın ve çocuk seslerinin en pes olanı. Terim aynı alandaki erkek sesleri içinde kullanıldığı gibi, fransızcada "viyola" karşılığı olarak ta kullanılır. Alto anahtarı portenin üçüncü çizgisine konan "do" anahtarıdır.
AMABİLE (İtal.): Sevimli, okşayıcı.
ANDANTE (İtal.): "Yörük" anlamına gelir. Orta yavaşlıkta tempo.
ANDANTİNO (İtal.) "andante"den daha hızlı.
ANİMATO (İtal.): Canlı.
APASSIONATA (İtal.): Tutkulu bir duyguyla.
ARİETTA (İtal.): Kısa ve küçük arya.
ARMONİ (Fran. Harmonie) Akorların kuruluşu, türleri, çevrilmesi, bağlanması, yürüyüşü ve melodi ilintileriyle uğraşan bilgi kolu.
ARPEGGİONE: Gitar ve viyolonsel arasında, yaylı ve telli bir çalgı. 1823 yılında Viyana'da G. Staufer yapmıştır. Schubert bu çalgı için aynı adla bilinen sonatını yazmıştır.
ARPEJ (Fran. Arpege / İtal. Arpegio): İtalyanca "arpeggiare" kelimesinden , arp çalmak anlamına. Süslemelerin notalanışında, bir akorun yanıbaşına konan dikey ve kıvrımlı çizgi, akor seslerinin birlikte değil de, birbiri arkasından çalınması gerekeceğini gösterir.
ARYA (İtal. "Aria" / Fransızca ve İngilizce'de "Air"): Bir tür şarkı. İnsan sesi için beste. Operalarda genellikle başvurulan biçim. "Aria da capo" birinci bölümü ikinciden sonra yeniden söylemek arya biçimi. "Aria concertante – konser aryası", "Aria d'abilit – şarkıcının teknik gösterisine uygun arya", "Aria di chiesa – kilise aryası".
ASSAİ (İtal.): Çok. (allegro assai: Çok hızlı. Largo assai: Çok yavaş gibi).
A TEMPO (İtal.): İcrada tempo değişmesinden sonra, yeniden önceki tempoya dönüş.
A TONALİTE (Fran.): Tonalite dışı. Majör, minör, yada başka modal dizilerle ilgisizliği anlatan terim. Bu türlü müziğin başlıca siması sonradan tonalite dışı yazıyı kurallaştıran, Avusturyalı besteci Arnold Schönberg'dir.

B

BALALAYKA: Rus halkının ulusal çalgılarından. Üçgen biçimli, uzun boyunlu ve üç telli.
BALLAD (Fran. "ballade" / İtal. "balata"): 12. yy.'da Güney İtalya halkının söylediği kısa dans şarkısı. Daha sonra, ballad, dans ile bağlılığını kaybetmiş, romantik yüzyılda Chopin, Liszt, Brahms gibi besteciler piyano için ballad'lar yazmışlardır. Bugün bu terim özellikle halk müziğinde, aşk şarkıları için kullanılır.
BAGATELLE (Fran.): Kelime anlamı "boş, önemsiz". Hafif, kısa piyano parçası anlamına gelir. Başka çalgılar içinde "bagatelle" yazmış besteciler vardır.
BANÇO (banjo): Çoğunlukla Amerikan gezginci halk şarkıcılarının kullandığı beş, yada daha çok telli çalgı. İlk caz orkestralarında gitar yerine kullanılırdı.
BANDO (İtal.): Nefes ve vurmalı çalgılardan kurulan, çoğunlukla törenlerde kullanılan çalgı topluluğu. Bandolar, genel olarak askeri marş çalarlar. Bugün ya bu türlü topluluklar için doğrudan doğruya yazılmış, yada düzenlenmiş, senfonik müzik çalan bandolar vardır.
BARCAROLLE (Fran.) Sandal şarkısı. Genellikle Venedik gondolcularının söyledikleri hafif ve durgun parça.
BARİTON: Orta kalınlıkta erkek sesi.
BAROK (Fran.,İng."Baroque"): Müzik alanında Barok çağı 1550 yıllarında başlamış, 1600'den sonra yayılmış, çağın öbür sanatlarındaki renk ve süsleme gösterişi, İtalyan madrigalinin kromatik armonisinde, Venedikli bestecilerin birden çok koro için yazdıkları yapıtlarda belirmiştir. Barok eğilimlerine uygun müzik yazmış besteciler arasında Gabrieli'ler, Schütz, Buxtehude, bir sınıra kadar Bach, Haendel, Rameau ve Lully gösterilebilir.
BAS, BASSO: En kalın erkek sesi.
BASSO CONTİNUO: Sürekli bas. 16. yy. sonlarında klavsenci veya orgçuların çok ses müziğine eşlik etmelerini kolaylaştırmak amacıyla geliştirilmiş kural.
BEL CANTO (İtal.) Güzel şarkı, güzel söyleyiş anlamına gelir. İtalyan operasının ses gösterisine ve hançere cambazlığına dayanan söyleme üslubu.
BEMOL: Bir notayı yarım aralık pesleştiren işaret.
BERCEUSE (Fran.): Ninni.
BİS (Fran.): Konserde halkın icracıdan ek parça çalmasını istemek için kullandığı kelime. Yerine " encore" kelimesi de kullanılır "yine" anlamına gelir. Notada "bis" yazısı, bir bölümün bir kere daha çalınacağını gösterir.
BOLERO: Bir çeşit İspanyol dansı. Üç vuruşludur, kastanyet eşliğinde oynanır. Bu dansa sanat müziğinde de rastlanmaktadır. En ünlü Bolero, Ravel'in yazdığı aynı adlı orkestra yapıtıdır.
BOURREE (Fran.): Fransa'nın Auvergne bölgesinden doğma şen bir dans. Dört zamanlıdır. Barok süitlerinde kullanılmıştır.
BUFFO (İtal.): Güldürücü. Operalarda güldürücü rollere çıkan şarkıcı.
BURLESCA (İtal.): Güldürücü alaycı karakterli bestelere verilen ad. Bach'ın "la minör" klavsen partitasında bu adın ilk kullanılışından birine rastlanılır.

C-Ç

CACOPHONİE (Fran.): Kakışma. Geleneksel armoni kurallarına göre uyumsuz sayılan nota bileşimi.
CADENZA (İtal.): (kadans. Fran: Cadence. Alm: Kadenz) Latince "düşmek" anlamına gelen "cadere" sözcüğünden. (1) Melodi ve armonide, bir dinlenme noktasına varış. (2) Yorumda, düşüş noktasına, parçanın ana tonalitesine varırken çalınan yada söylenen süslü, gösterişli geçit; genellikle konçertolarda rastlanır.
CAMERA (İtal.): "Oda" anlamına gelir. "sonata da camera", yada "concerto da camera", dindışı niteliği olan çalgı müziklerini anlatmak için kullanılan terimlerdir. "sonata da camera", dürlü dansların art arda dizilmesi bakımından süite benzer.
CANTABİLE (İtal.): Şarkı söyler gibi.
CANTO (İtal.): Şarkı.
CANZONE (İtal.): (1) Halk şarkısı. (2) Çok sesli şarkı. (3) Yazı bakımından madrigali andıran; iki yada üç sesli çalgı müziği parçası. Canzonetta: Kısa " Canzone".
CAPELLA (İtal.): Bir müzik parçasını seslendiren türlü çalgılardan kurulu topluluk.
CAPRİCCİO (İtal.): Başlangıçta fuga yazısına dayanan bir türlü çalgı müziğini tanıtması bakımından "ricercar" ve "fantasia" ile aynı anlama gelirdi. Bugün beklenmedik etkiler taşıyan "kaprisli" besteler için kullanılmaktadır.
CAVATİNA (İtal.): Daha arık, daha gösterişsiz bir arya türü.
CELESTA: Mekanizması piyanoyu andıran klavyeli küçük çalgı. Alanı orta"da" dan yukarı dört oktavdır.
CHACONNE (Fran. İtalyancası Ciacona): İspanyol kaynaklı olduğu sanılan bir dans. Aslında 4/4 ölçüdedir. Sanat müziğinde kullanılışı, pes alanda tekrarlanan ¾ ölçüdeki motif üzerine çeşitlemelere dayanır. Passacaglia'ya benzer.
CODA (İtal.): "kuyruk" anlamındadır. Bir bestenin sonuna konan bitiş bölümü.
COURANTE (Fran. İtalyancası Corrente): 16. yy.'da ortaya çıkmış, hızlı tempoda, üçlü zaman ölçüsünde Fransız dansı.
CREDO (İtal.): Dua.
CRESCENDO: Sesi gitgide yükselterek.
ÇALGILAMA (fran. İngilizcesi: Instrumentation): Çalgıların tını nitelikleri, ses sınırları, birbirleriyle birleştiklerinde, ne türlü sonuçların ortaya çıkabileceği konusundaki bilgilerin tümü.
ÇEŞİTLEME (Fran. Variation): Bir temanın, bir konunun, bir düşünün değişikliklerle tekrarlanması. Değişim, ritm, armoni ve melodide, çoğu kere konunun her bir tekrarında bunlardan yalnız birinde yapılır.

D

DECRESCENDO (İtal.): Gitgide hafifleyerek ve ses yoğunluğunu düşürerek.
DİAPASON (Diyapazon): Yunanca'da sekizinci aralık anlamına gelir. Fransızca'da, ses uyulmamasında kullanılan ve "LA" sesini veren aracın adı.
DİSSONANCE (Fran.) Bak. CACOPHONİE…
DİVİRTİMENTO (İtal. Fransızca divertissement: (1) Operada danslar bölümü. (2) Çalgı müziğinde, danslar dizisi. 18. yy.'da süit'den çıkma bir biçim.
DİYEZ (Fran.Diése, İng.Sharp, Alm.Kreuz) Bir notayı yarım aralık tizleştiren işaret.
DOLCE (İtal.): Tatlı ve yumuşak.
DOLENDO (İtal.): Üzüntülü.
DÖNEMSEL BİÇİM (fran. Forme cyclique): Sonat biçiminde yazılmış yapıtlarda, ilk bölümde sunulan konuların, sonraki bölümlerde de kullanılması. Örnek: César Franck'ın "re minör" senfonisi.
DRAMMA DER MUSİCA (İtal.): müzikli oyun. Opera.
DUET, DUO: İki ses için müzik.
DÜZENLEME (Fran. Arrangement, Transcription): Bir ortam için yazılmış bir yapıtı bir başka ortama aktarmak. Örnek: Schubert'in şarkılarını Liszt'in piyano için düzenlemesi… Bach'ın org yapıtlarını, Stoskovski'nin orkestra için düzenlemesi.

E

ENSEMBLE (Fran.) Beraberlik, topluluk.
EŞLİK (Fran. Accompagnement): İnsan sesi yada tek çalgı için yazılmış yapıtlarda, başlıca ses yada seslere yardımcı durumda olan çalgı bölümü.
ETUDE (Fran.): Çalışma yada terim parçası. Bu amaçla yazılmış pek çok parça, anlatımla ilgili bağımsızlıkları yönünden, başlı başına birer sanat yapıtı değeri taşımaktadır. Örnek: Chopin veya Debussy'nin piyano "étude"leri.

F

FALSETTO (İtal.): Erkek seslerinin normal alan dışında tiz, kadın sesine benzer sesler çıkarmak amacıyla başvurdukları yöntem.
FANDANGO (İsp.): üç zamanlı, canlı, gitar ve kastanyet eşliğiyle oynanan İspanyol dansı.
FANFAR (Fran. Fanfare): Maden çalgıların çaldığı, genellikle şenliklerde ve törenlerde ilgi çekmek için kullanılan müzik.
FANTAİSİE (Fran. İtalyanca:fantasia. Almaca:Phantasiestück. İngilizce:Fancy): Bağımsız biçimli parça. Başlangıçtaki anlamına göre, bölüm benzetmelerinin "imitation" ların önce metot kurallarına uygun olarak, sonraları kontrapunta yazısında daha büyük özgürlükle yapıldığı parçalar. 18. yy'a kadar yazılmış "fantasie"ler, Bach'da en kesin ilkelerini bulan fuga yazısını hazırlanmıştır.
FRANDOLE (Fran.): Fransız halk dansı. Jig'e benzer.
FİNALE (İtal.): Konçerto, senfoni, opera gibi uzun, yada çok bölümlü bir bestenin son bölümü.
FOLİA: Eski Portekiz dansı.
FORLANA: Jig'e benzer İtalyan dansı.
FORTE (İtal.): Güçlü.
FUGA (Lat. Fransızca: Fugue): Kontrapunta yazısı biçimlerinden biri. Tema (yada, başka bir deyişle konu) bir seste sunulur ve sonra öbür seste birbiri ardından benzetiş yoluyla konuyu izler. "Fuga" sözcüğü Latince'de "kaçmak" anlamına gelir. Nitekim Fuga'da seslerin birbiri ardına sıralanması kovalamayı andırmaktadır.
FENEBRE (İtal.): Yaslı. Marcia funebre: Cenaze Marşı.
FUOCO, CON (İtal.): Ateşli.
FURİANT: Çabuk tempoda bir Bohemya dansı.
FURİOSO (İtal.): Öfkeli.

G

GAVOTTE (Fran.): Fransa'da 18.yy.'dan sonra yaygınlaşan oynak bir dans türü.
GİOCOSO (İtal.): Sevinçli, şen.
GİUSTO (İtal.): Tam. Doğru. Allegro guisto: Aşırılığa kaçmayan, kesin vuruşlu hızlı tempo.
GLİSSANDO (İtal.): Kaydırma, piyanoda parmağı tuşların üstünden hızla geçirme. Yaylı çalgılarda telin üstünde kaydırma.
GLOCKENSPİEL: Büyüklerine göre, tınıları belirli çelik parçacıklara tokmakla vurularak çalınan, ses boyutları beş oktava dek ulaşan çalgı.
GRANDİOSO (İtal.): Büyük, ihtişamlı.
GRAVE (İtal.): Çok yavaş tempo.
GRAZİOSO (İtal.): Sevimli yada ince duygulu.

H

HABANERA (isp.): İspanya'da yaygın Küba kaynaklı dans. Küba'ya Afrika'dan gelmiştir. İki vuruşludur. Ritm özelliği, birinci vuruşun noktalı oluşudur.
HARMONİCA: Ağız mızıkası. Ağız orgu. Sesi, üflenince titreyen maden kamışlarla çıkar.
HARMONİUM: Kamışlı org. 1810 yılında Fransız Grélé bulmuş. 1842 yılında Fransız Deboin geliştirmiştir. Piyanoya benzer. Kullanışlı ve sesi orgu andırır.

I

IMPROMTU (Fran.): Doğaçtan yorum anlamına gelmekle birlikte 19. yy'da gelişmiş şarkı (Lied) biçiminde yazılmış parçalar için kullanılmıştır.
IMPROVISATION (Fran.): Doğaçtan yorum yada söyleyiş. Müziği hazırlıksız olarak içe doğduğu gibi, hem yaratma hemde yorumlama sanatı.
INTERLUDE (Fran.): Bir yapıtın ana bölümleri arasında yorumlanan ğparça.
INTERMEZZO (İtal.): (1) Başlangıçtaki anlamına göre, bir oyunun perdeleri arasında dekor değişmesine ve oyuncuların hazırlanmasına fırsat vermek için sunulan müzikli kısa oyun. Intermezzo'lar sonraları opera perdeleri arasında da oynanmıştır. (2) Operalarda ara müziği
---

J

JİG: İngiliz kaynaklı, hızlı dans.
JOTA (isp.): Bir çift dansçının oynadığı, hızlı tempoda kastanyet eşlikli İspanyol dansı.

K

KAMMERMUSİK (Alm.): Oda müziği.
KANON (Fran. Canon) Çok ses yazısı türlerinden. Ses girişleri, dizinin türlü katlarında tekrarlama yoluyla birbirini izler.
KANTAT (İtal. Cantata): Başlangıçtaki anlamına göre söylemek, "teganni" edilmek için yazılmış parça. Bugünkü anlamına göre, operada olduğu gibi, metni bir olayı bir konuyu anlatan, fakat sahnede oynamak için hazırlanmamış, bir yada birkaç solo şarkıcı ve orkestra (ve bazı kere de koro) için yazılmış yapıt.
KAPELLEMEİSTER (Alm.): (1) Orkestra yöneticisi. (2) Kilise müziği yöneticisi.
KASSATİON (Alm.): 18. yy'da süitin türlerinden.
KASTANYET: İspanya ve Güney İtalya'da halk müziğinden yayılan kestaneye benzeyen, birbirine bağlı iki tahta parçası. Bolero, fondago ve tarello gibi halk danslarında süsleyici bir ritm unsuru olarak çalınır.
KOLORATURA (İtal.): Çalgılarda ver insan sesinde süslü geçitler. Terim genellikle, bu türlü geçitleri ustalıkla söyleyebilen lirik sopranolar için kullanılır.
KONÇERTO (İtal.): Genellikle tek, bazen de birden çok çalgı için, orkestra eşliğiyle yazılmış beste. Concerto grosso: Küçük bir çalgı grubunun (concertino), orkestranın geri kalan çalgılarıyla (ripieno) karşıt durumda olduğu yapıt.
KONSERVATUVAR (Fran.): Müzik öğrenimi için kurulmuş büyük okullar. İlk konservatuvar Napoli'deki San Maria di Loreto'dur.
KONTRALTO (İtal.): En pes kadın sesi.
KONTRAPUNTA (İtal.): Birden çok sesi birleştirme kurallarının tümü. Armoniyle yakından ilgilidir.
KONZERTMEİSTER (Alm.): Senfoni yada opera orkestrasında baş kemancı. Yalnız kemanlardan ve öbür yaylı çalgılardan değil, yöneticiden sonra bütün orkestranın çalışma beraberliğinden sorumlu kişi.
KUARTET (Fran.): Dört çalgı yada dört ses için müzik. Dört çalgılık, yada dört seslik topluluk. En yaygın dörtlü çalgılaması, iki keman viyola ve viyolonselden kurulan topluluktur ve bu ortam için sayısız yapıy verilmiştir.
KUİNTET, KENTET (Fran.): Beş çalgı, yada beş ses için müzik. Beş çalgılık yada beş seslik topluluk.

L

LAENDLER: Kaynağı Avusturya olan ¾ ölçülü dans. Valsin doğumuna yol açmış viyana klasikleri bu dansı bazı yapıtlarında kullanmışlardır.
LARGAMENTE, LARGO (İtal.): Geniş anlamında. Çok yavaş tempo.
LARGHETTO (İtal.): "Largo"dan az daha hızlı.
LEGGİERO (İtal.): Hafif.
LEİTMOTİV (Alm.): Kişilerin yada olayların tanıtılması için kullanılan, melodik, ritmik yada armonik kimliği olan cümle bölümleri. Genellikle operada kullanılır. Wagner'in operalarında "Leitmotiv"lerin özel bir önemi vardır.
LENTO (İtal.): Yavaş.
LİBRETTO (İtal.): "Küçük kitap" anlamına gelir. Opera metni, opera oyunu.
LOURE (Fran.): 18. yy. süitlerinde rastlanan bir tür halk dansı.

N

MAESTOSO (İtal.): Görkemli.
MALAGUENA: Malaga kaynaklı, Endülüs'te yayılmış İspanyol halk dansı.
MEİSTERSİNGER (Alm.): 14. 15. ve 16. yy'larda Almanya'da birlikler ve loncalar kurmuş ozan ve şarkıcılara verilen ad.
MELODİ: Ritm öğesinden yararlanarak, bir biçim için art arda çizilmiş notalar.
MELODRAM: Müzikle birlikte, melodisiz olarak, düz okuma durumda söylenen dram. Müzik eşliğiyle bir anlatıcı için hazırlanmış yapıtların türüne verilen ad.
MENUETTO (İtal.): 17. yy'da ortaya çıkmış. Fransa kaynaklı, üç zamanlı saray dansı. Adı "küçük" anlamına gelen menu sözcüğünden türemiştir. Ufak adımlarla oynanması bu adı gerektirmiştir.müziği önce süitlerde yer almış, sonra sonat biçiminin bölümlerinden biri olmuş, yerini scherzo'ya bırakıncaya kadar kullanılmıştır.
METRONOM: Müzikte zaman ölçen, bir parçanın tempo hızını belirten araç. Prensibini 1596'da Paris'te Etienne Loulie bulmuş, 1816'da Johann Nepomuk Maelzel ilk metronom fabrikasını kurmuştur.
MİSSA (Fran.): Katolik kilisesi tören müziği. Başlıca bölümleri "Kyrie", "Gloria", "Sanctus" ve "Benedictus", "Agnus Dei". Her bir parçanın iç biçimini sözler düzenler. "Missa" büyük biçim olarak süiti andırır.
MODULATİON (Fran.): Bir tonaliteden öbürüne geçme. Modülasyon.
MONODRAM: Tek şarkıcı için opera.
MOTİF: Bir yapıtın kuruluşunun ana öğelerinden biri olarak kullanılan ve bir müzik fikrinin kaynağı olan parça.

N

NOCTURNE, NOTTURNO (fran, İtal.): "Gece Müziği" anlamında kullanılır. İlk terim olarak durgun, düşünceli, ve duygulu piyano parçalarını anlatmak için John Field tarafından kullanılmıştır. Bu türde en olumlu, en ünlü parçaları Chopin yazmıştır.
NONET: Dokuz çalgı için yapıt. Dokuz çalgıdan kurulmuş topluluk.
NOTA: Müzik yazısı. Sesleri gösteren işaretler.

O

OKTAV (İng.) Sekiz sesli aralık.
OKTET (Fran.): Sekiz çalgılı topluluk. Sekiz çalgı yada sekiz üyeli topluluk için yazılmış yapıt.
ONİKİ NOTA MÜZİĞİ: Yarım ses aralıklı kromatik dizideki oniki notanın besteci tarafından bağımsızca seçilip sıralanışı ile ortaya çıkan diziye dayanan müzik.
Oniki nota dizisi prensibini bir tonal düzen yerine, yeni bir düzen kurma amacıyla Avusturyalı besteci Arnold Schoenberg hazırlamıştır.
OPUS (Lat.): "Yapıt" anlamında kullanılır. Bazı besteciler yapıtlarının bestelenmiş yada yayınlanmış sırasını belirtmek için Op. Kısaltmasını ve yapıtın sıra numarasını kullanırlar.

P

PARTİSYON (Fran.): Çalgı yada ses bölümlerinin birlikte okunmasını sağlamak amacıyla birbiri üstüne sıralanış notası.
PARTİTA (İtal.): 17. yy'da art arda çalınan dans parçaları dizisi. Bach, terimi iki anlamda kullanmıştır. (1) süit karşılığı, (2) org "chorale"leri üzerine çeşitlemeler.
PASSACAGLİA (İtal.) : İspanyolca "sokak şarkısı" anlamına gelen "passagallo" sözcüğünden 17. ve 18. yy. süitlerinde rastlanan, orta yavaşlıkta, üç zamanlı, tekrarlanan figüre (ostinato'ya) dayanan dans biçimi.
PASSION: İsa'nın haçlanması ile ilintili kutsal metin üzerine koro, solo şarkılar ve çalgı eşliği için bestelenen bir tür oratoryo. Ortaçağ'da "mystére" ve "devozione"lerden türemiştir.
PASTORAL: (1) Konusu genellikle efsanelere dayanan müzikli oyun. Operanın öncüsüdür. Renaissance İtalya'sında ortaya çıkmış, sonra özellikle Fransa'da gelişmiştir. (2) "Çobansı" nitelikte çalgı müziği yada şarkı. "Musette" ve "Siciliana" pastoral biçimlerdir.
PİANO, PİANİSSİMO (İtal.): Hafif, yumuşak çok hafif, çok yumuşak.
PİCCOLO (İtal.): Küçük flüt. Ses alanı normal flüte kıyasla bir oktav yukarıdan başlar.
PİU (İtal.): Çok.
PİZZİCATO (İtal.): Yaylı çalgılarda bir geçidin yayla değil, tellerin parmakla veya tırnakla çekilerek çalınacağını belirten terim.
POLACCA (İtal.): İtalyan tarzında yazılmış olmakla beraber dansın ritmik özelliklerine bağlı bir tür "polonaise".
POLİTONALİTE (Fran.): Birden çok ve birbirinden ayrı tonalitelerin bir arada kullanılması.
POLKA: Bohemya kaynaklı, hızlı tempolu dans.
POLONAİSE (Fran.): Polonya halk dansı. Orta yavaşlıktadır.
PRESTO (İtal.): Çabuk.
PRESTİSSİMO (İtal.): Çok çabuk.
PRIMADONNA (İtal.): "Birinci Kadın" anlamına gelir. Operalarda baş kadın şarkıcı.

Q

QUATRE NOTES CONTRE UNE: Bire karşı dört nota kullanarak yapılan iki partili kontrpuan.
QUİETO: Sakin anlamında kullanılır.
QUİNTON: 18. yy.'a ait eski bir Fransız kemanı.
QUODİLBET: (istendiği gibi, dermece) 16. ve 17. yy.'larda polifonik vokal bir eserin farklı eserlerindeki birkaç popüler melodi ve metnin komik bileşimi bu kelimeyle adlandırılırdı. Bach'ın Goldberg Variationların sonuncusu bir quodilbet idi.

R

RALLENTANDO (İtal.): Yavaşlayarak.
RAPSODİ: Belirli bir kalıp ve biçime bağlı olmayan genellikle halk temalarına dayanan çalgı müziği.
RECİTATİVO (İtal.): Bir operanın oratoryonun yada kantatın "teganni" edilmeyip, söylenen, bir türlü konuşmayla sunulan bölümleri.
RESİTAL: Bir konserde tek şarkıcı yada çalgıcının eşliksiz olarak bir veya birkaç yapıtı sunması.
RİSOLUTO: Güçlü, kararlı.
RİTM: Zaman içinde varolan müziğin yine zaman içinde belirtilmesi. Ritm müziğin üç ana öğesinden biridir. Öbür ikisi melodi ve armoni. Melodisiz ve armonisiz müzik olabilir ama ritimsiz bir müzik düşünülemez.
ROMANCE: Besteciyi kesin bir kalıp biçimine uymak zorunda bırakmayan, genellikle duygusal parçalara verilen ad.
RUBATO: İcrada geçici olarak kesin bir tempodan ayrılman ve nota sürelerini bir cümlenin anlamını açıklamak, yaymak amacıyla değiştirmek.

S

SALTARELLO: Hızlı tempoda eski İspanyol- İtalyan dansı. Lavta süitşerinde pavan'dan sonra yer alır.
SCHERZO: "Şaka" anlamına gelir.sonat biçiminde Beethoven'den bu yana "menuetto"nun yerini almış olan bölüm. Tekrarlanan kesin çizgili bir ritmik figüre dayanır. Menuetto'da olduğu gibi karşıt nitelikte bir yavaş bölümü (üçlü bölümü) vardır.
SERENAD: Akşam müziği. Akşam yahut gece vakti, açık havada genellikle bir kadının penceresi altında söylenir, çalınır türde parçalar…
SONAT: Başlangıçtaki anlamıyla "çalınmak, tınlatılmak" için parça anlamında… Üç yada dört bölümden kurulmuş yapıtın bütünü..
SONATİN: Küçük ve kısa sonat.
SOPRANO: En tiz kadın veya çocuk sesi.
SUBRET: Operalarda ve operetlerde genellikle hizmetçi kız rolüne çıkan hafif sopranolar sınıfına verilen ad.
STACCATO: Notalarda belirtilen sesleri birbirine bağlamadan teker teker ayrı ayrı yorumlama.
STRETTO: (1) Fuga yazısında, ana konu ile karşılığın üst üste geldiği ve seslerin birbirini daha yakından izlediği bölüm. (2) Parçanın sonunda tempo hızlanması (genellikle İtalyan operasında).
SÜİT: 16. yy.da bir yandan halk arasında, öte yandan saraylarda gelişmeye ve yaygınlaşmaya başlayan dans parçaları demeti. Sanat müziği sınırları içinde yer edinmiş, 17. ve 18. yy.lar boyunca başlıca çalgı müziği ortamı ve sonat biçiminin öncüsü olmuştur. Allemande, Courante, Gavotte, Rigaudon, Loure, Passepied, Chaconne süitlerde rastlanan başlıca danslardır.
SÜRDİN: Bir yaylı çalgıyı, yada maden nefes çalgısını sağırlaştırıcı parça veya tıkaç.

T

TANGO: Ritmi Habanera'ya benzeyen (noktalı ritm) fakat daha çabuk tempoda dans. İspanyol-Amerikan kaynaklıdır. Meksika'dan çıktığı sanılır. Arjantin'de çok yaygındır.
TARANTELLA: Çok hızlı ve canlı tempoda Napoli dansı.
TEMA: Bir bestede başlıca müzikal fikir yada konu. İlk çok ses yazısında, üzerine kontrapuntanın kurulduğu "cantus firmus".
TEMPO: Müzikte sesin süresi üzerine kurulmuş, ses hareketlerinin süre ve hızlarını ölçmeye yarayan sistemlerin temeli.
TENOR: En tiz erkek sesi.
TOCCATO: Sözcük anlamı "dokunmak için" parça. Klavye müziğinde (org, klavsen) verilen ilk adlarından biri. Kuzeyli orgçular ve Bach fuga yazısında "toccata"larda geniş yer vermişlerdir.
TONALİTE: Bir bestede yada bir beste bölümünde bütün nota ve akorların, bir "çıkış noktası" durumundaki notayla ilgilerini düzenleyen sistemlerin bütünü. Tonalite, kendi başına, müzik yaratıcılığında bir amaç değil, fakat araçlardan yalnız biridir.
TRANQUİLLO: Sakin, rahat.
TREMOLO: Bir nota yada bir akorun çok hızlı olarak tekrarı.
TRİL: Bir notanın bir üstteki notayla çok hızlı olarak sıralanması.
TRİO: Üç ses yada çalgı için yazılmış beste. Böyle bir besteyi çalan topluluk.
TROPPO: Çok… Non troppo: Çok değil… Allegro non troppo: Çok hızlı değil…
TROUBADOUR: 11. ve 14. yy.lar arasında Fransa'nın güneyindeki gezginci ozanlara verilen ad. Kuzeydekilere "trouvére" denir.
TUTTİ: Bütün, tüm, hep birlikte anlamlarına gelir. Konçertolarda ve koro seslerinde solo sesin yanında bulunan çalgı ve seslerin bütününe verilen ad.

U

UVERTÜR: Müzikli sahne yapıtlarının, süit ve senfonilerin başındaki açılış, giriş müziği. İtalya'da Alessandro Scarlatti, Fransa'da da Jean-Baptiste Lully uvertürü üç bölümlü olarak kesinleştirmişler, böylece klasik senfoni biçiminin temelini atmışlardır.
UMORİSTİCO: Şakacı, esprili.
UNA CORDA: Tek tel. Piyanoda özel bir pedala basılarak çekiçlerin üç yerine bir tele vurmasını sağlayarak özel bir ses rengi elde edilmesi. Normale dönüş "tre corde" komutuyla belirtilir.
UNCA: Çengel. Notaların değerini gösteren çengel.
UNGHERESE, HONGROİSE: Macar tarzında.
UNİSONO, UNİSSON: Tek sesli, aynı seste.
UNİTONAL: Tek tonlu.
UNNO, NATİONALE: Ulusal.
UOMO: Erkek adam. Başroldeki erkek şarkıcı.
ÜÇGEN (Fran., İng. Triangle): Titreşimi sağlamak amacıyla üçgen biçiminde bükülmüş maden çubuktan yapılma, belirli bir nota yüksekliği vermeyen vurma çalgısı.

V

VİBRAFON: Maden çubukların üstüne tokmakla vurularak çalınan, her bir çubuğun altında bulunan borunun içindeki havanın, elektronik araçla titreştirilmesiyle elde edilen tınıya sahip çalgı.
VİBRATO: Titreme, insan sesinde olsun, türlü çalgılarda olsun, bir notanın yüksekliğini aşağı ve yukarı doğru sık yada geniş aralıklı sallandırılmayla elde edilir.
VİRGİNAL: Diz üstüne yerleştirilip çalınan küçük klavsen.
VİRTUOZ: Yorumunda teknik ustalığın üstün katına erişmiş kişiler için kullanılan terim.
VİVACE: Canlı.
VOCE: Ses. (Mezza Voce: Yarım ses), (Sotto Voce: hafif ses)
VORSPİEL: Müzikli oyunlarda yapıtın başlamasından önce çalınan orkestra parçası.

W

X

XYLOPHONE: Ksilofon. Farklı uzunlukta tahta plaketlerden oluşan vurmalı çalgı.

Y

YORUM: Bir müzik yapıtını icra eden şarkıcı, enstrümanist yada yöneticinin, o yapıtı bestecinin düşünce ve duygularına uygun olarak sunma amacıyla uyguladığı duygusal davranışın ve bilimsel inceleme sonuçlarının tümü.

Z

ZARZUELA: Bir tür İspanyol opereti.
ZELO, ZELOSO: Acele , aceleyle.
ZİGANKA, ZİGEUNER, ZİNGARA, ALLA ZİNGARA: Çingene, çingene müziği, çingene tarzında, Çigan.
ZOPPA: Aksak.
ZWİSCHENSPİEL (Alm.): Müzikli oyunlarda perde arasında çalınan orkestra parçası